

30.08.2022

Kokousaika 30.08.2022 16:15 - 18:47, keskeytetty 17:55 - 18:00

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1 / Sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Sazonov, Daniel	puheenjohtaja
Arajärvi, Pentti	varapuheenjohtaja
Biaudet, Eva	poissa: 167 §
Juva, Kati	
Korpinen, Laura	
Lindgren, Minna	
Muurinen, Seija	
Niiranen, Matti	
Paunio, Mikko	
Vepsä, Sinikka	
Nadbornik, Yaron	varajäsen
Valkama, Meri	varajäsen

Muut

Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Meripaasi, Seija	sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja
Sulavuori, Maarit	perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Turpeinen, Leena	terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Mäki, Tiina	hallintojohtaja
Juutilainen-Saari, Jaana	viestintäpäällikkö
Korhonen, Soili	johtava hallintoasiantuntija
Komulainen, Veera	hallintoasiantuntija
Koivisto, Mia-Veera (etänä)	palvelustrategiapäällikkö
Pajari, Sampo (etänä)	läsnä § 155, klo 16:25 - 17:04
Karell, Mikael (etänä)	talous- ja suunnittelupäällikkö
Saarinen, Rosa	läsnä 155 - 156 §, klo 16:25 - 17:51
	johtava controller
	läsnä 156 §, klo 17:04 - 17:51
	nuorisoneuvoston edustaja
	läsnä 153 - 166 §, klo 16:15 - 18:00
	sekä 168 - 174 §, klo 18:03 - 18:39

Puheenjohtaja

30.08.2022

	Daniel Sazonov	apulaispormestari 153-176 §
Esittelijät	Daniel Sazonov	apulaispormestari 153 §
	Juha Jolkkonen	sosiaali- ja terveystoimialan toimia- lajohtaja 154-176 §
Pöytäkirjanpitäjä	Veera Komulainen	hallintoasiantuntija 153-176 §

30.08.2022

§	Asia	
153	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
154	Asia/2	Ilmoitusasiat
155	Asia/3	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia 2023–2025
156	Asia/4	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus vuodeksi 2023 ja taloussuunnitelma vuosille 2024–2025
157	Asia/5	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Ville Jalovaaran ym. talousarvioaloitteesta koskien Vuosaaren terveydenhoidon resurssipulan korjaamista 2023
158	Asia/6	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen ym. talousarvioaloitteesta koskien rintasyöpäseulontojen ulottamista 70–74-vuotiaisiin
159	Asia/7	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Elina Kauppilan ym. talousarvioaloitteesta koskien tuetun asumisen paikkojen lisäämistä asunnottomille
160	Asia/8	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Veronika Honkasalon ym. talousarvioaloitteesta koskien lastenvalvojen palveluiden turvaamista ja jonojen lyhentämistä
161	Asia/9	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen ym. talousarvioaloitteesta koskien palvelusetelin arvon määrittystä ja tarkistusta henkilökohtaista apua järjestettäessä
162	Asia/10	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Juha Hakolan ym. valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien tukiperheiden matkakulukorvausten nostamista
163	Asia/11	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ym. talousarvioaloitteesta koskien iäkkään henkilön kuljetustuen laajentamista 18 yhdensuuntaiseen matkaan kuukaudessa
164	Asia/12	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ym. talousarvioaloitteeseen koskien lähihoitajien oppisopimuspaikkojen lisäämistä vanhustalouksiin
165	Asia/13	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ym. talousarvioaloitteeseen koskien oppisopimusopiskelupaikkojen lisäämisestä varhaiskasvatukseen ja tervey-

30.08.2022

---

		denhuoltoon
166	Asia/14	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Nygård-Peltolan talousarvioaloitteesta koskien Helsingin toimialojen organisaatioiden toimistotilojen tarpeen arviointia ydinkeskustassa
167	Asia/15	Kotiateriapalvelun ja ateria-automaattipalvelun hankinta
168	Asia/16	Asiakasmaksujen määräaikainen perimättä jättäminen koronaepidemian tai siitä aiheutuneen hoitovelan vuoksi 17-vuotiaina ilman suun ja hampaiden tutkimusta ja hoitoa vuosina 2020–2021 jääneiltä asiakailta
169	Asia/17	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mirita Saxbergin ym. valtuustoaloitteesta koskien sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelusetelien arvojen tarkistamista
170	Asia/18	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle kristillisdemokraattien valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta koskien Helsingin kaupungin hammashoidon parantamista
171	Asia/19	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta koskien ikääntyneiden neuvoloiden perustamista seniorikeskuksiin
172	Asia/20	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Minja Koskelan ym. valtuustoaloitteesta koskien selvitystä vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avun saamisesta
173	Asia/21	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sini Korpisen ym. valtuustoaloitteesta koskien keskenmenon saaneen henkilön oikeutta yhteen neuvolakäyntiin
174	Asia/22	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunkiympäristön toimialalle keskitettyjen vainajtilojen tarveselvityksestä ja hankesuunnitelmasta
175	Asia/23	Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
176	Asia/24	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

30.08.2022

Asia/1

§ 153

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Minna Lindgrenin ja varatar- kastajaksi jäsen Matti Niirasen.

Esittelijä

apulaispormestari
Daniel Sazonov

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaispormestari
Daniel Sazonov

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.08.2022

Asia/2

§ 154 Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi, ettei ilmoitusasioita ole.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.08.2022

Asia/3

§ 155

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia 2023–2025

HEL 2022-008716 T 00 01 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja palvelustrategiapäällikkö Mia-Veera Koivisto olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia-Veera Koivisto, palvelustrategiapäällikkö, puhelin: 310 35567
mia-veera.koivisto(a)hel.fi
Sampo Pajari, Talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42504
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

1 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia 2023-2025

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi liitteenä olevan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategialuonnoksen vuosille 2023–2025.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja palvelustrategiapäällikkö Mia-Veera Koivisto ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Valtakunnallisen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset toiminnalliset ja lainsäädännölliset muutokset koskevat myös Helsinkiä. Merkittävimmät muutokset ovat valtion tavoite- ja talousohjaus sekä järjestämisen vahvistaminen. Uusi lainsäädäntö ja uudistuvan rahoitusmallin myötä tiukkeneva määrärahakehitys yhdistettynä kasvavaan palvelutarpeeseen edellyttävät vahvaa strategista suunnittelua ja johtamista. Helsingin kaupungilla on ensisijainen vastuu lakisääteisen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä. Muutokset asettavat paineita järjestäjäroolin selkiyttämiseksi ja vahvistamiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen edellyttää hyvää kokonaisuuden hallintaa: tiedolla johtamista, kustannusten hallintaa, palvelutarpeen kehittymisen ennakointia ja ennaltaehkäisyä, palvelujen riittävyyden, henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden varmistamista, systemaattisesti suunniteltua tuotantorakennetta, palvelutuotannon ohjausta ja hyödyntämistä sekä valvontaa ja palvelujen yhteensovittamista.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 11 §) on laadittu talouden ja toiminnan suunnittelua sekä johtamista varten. Laki määrittelee palvelustrategian sisältöä. Pelastustoimea ohjaa sen rinnalla pelastustoimen palvelutasopäätös (laki pelastustoimen järjestämisestä, 6 §).

Uusi lakisääteinen palvelustrategia on palvelujen järjestäjän strategia, jossa päätetään järjestämisvastuulle kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet sekä tavoitteet palvelujen toteuttamiseksi. Tavoitteissa otetaan huomioon asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet sekä palvelujen saatavuus ja saavutettavuus.

Ensimmäinen palvelustrategiakausi Helsingissä on vajaan valtuustokauden mittainen ja luonteeltaan lyhyen aikavälin muutosstrategia, jonka avulla otetaan haltuun uudistuksen keskeisiä muutoksia.

Palvelustrategia tukee kaupunkistrategian toteutumista. Kaupunkistrategian tavoitteita on täsmennetty ja täydennetty palvelustrategiassa toimialan yhteisillä tavoitteilla, keinoilla ja lupauksilla Helsingin asukkaille. Palvelustrategian lähtökohtana on, että Helsinki vastaa jatkossa entistä paremmin asukkaidensa palvelutarpeeseen.

Palvelustrategian toteutumista seurataan vuosittaisissa ministeriön kanssa käytävissä neuvotteluissa. Lisäksi jatkossa valtakunnalliset strategiset nelivuotistavoitteet määrittävät järjestäjän palvelustrategisia linjauksia.

Palvelustrategian valmistelu

Palvelustrategian valmistelu käynnistyi vuonna 2020 osana sote-uudistukseen valmistautumista. Tavoitteena oli, että Helsinki ottaa entistä vahvemman järjestäjäroolin ja kirkastaa järjestäjän strategian sekä tavoitteet.

Palvelustrategian valmistelun ohjausryhmänä on toiminut sosiaali- ja terveystoimialan ylin johto, ja valmistelua on koordinoanut tehtävään nimetty koordinaatioryhmä.

Vuoden 2021 aikana kartoitettiin järjestämisen nykytilaa asiantuntijoiden yhteistyötapaamisissa ja heidän haastatteluillaan. Kartoituksen tuloksia verrattiin sote-uudistuksen lakiehdotuksiin. Lakien hyväksymisen jälkeen järjestettiin työpajat, joihin osallistui yhteensä noin 200 sosiaali- ja terveystoimen asiantuntijaa, päällikköä ja johtajaa. Työpajoissa palvelujen järjestämisen kehittämistarpeet konkretisoituivat ja yhteinen tahtotila tulevaisuuden palveluista kirkastui.

Palvelustrategialuonnos ottaa huomioon kesällä 2022 toteutetut asukas- ja henkilöstökyselyt. Palvelustrategian luonnosta esiteltiin henkilöstöjärjestöjen järjestöneuvottelukunnassa ja henkilöstötoimikunnassa. Vammais-, vanhus- ja nuorisoneuvoston jäsenille annettiin mahdollisuus kommentoida palvelustrategiaan luonnosteltuja lupauksia, tavoitteita ja keinoja.

Palvelustrategian valmistelua, rakennetta ja sisältöteemoja on esitelty sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaostossa sekä sosiaali- ja terveyslautakunnassa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä pelastuslautakunnalle järjestettiin yhteinen iltakoulu palvelustrategian temaattisista kokonaisuuksista. Kaupunginvaltuutetuilla oli mahdollisuus ottaa osaa valmisteluun esittämällä kaupunginvaltuuston palvelustrategiaseminaarissa näkemyksiä uuden toimialan tavoitteista ja palveluista.

Helsingin kaupunki kuuli järjestöjä sote-uudistuksen järjestöyhteistyön valmistelussa muun muassa verkkokyselyllä, jonka vastauksia on hyödynnetty palvelustrategiatyössä. Valmistelun aikana kuultiin myös järjestöjen sote-muutostuen asiantuntijoita.

Palvelustrategiaa on muokattu keskustelujen, kyselyjen tulosten, lausuntojen ja palautteen perusteella, minkä lisäksi palvelustrategiaa on työstetty yhdessä sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastuslaitoksen asiantuntijoiden kanssa.

Osallistuvassa työskentelyssä syntynyttä materiaalia käytetään jatkossa myös toiminnan suunnittelussa. Strategiakauden aikana varmistete-

taan, että palveluntuottajilla, järjestöillä ja henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua toimenpiteiden konkreettiseen suunnitteluun.

Ensimmäisen palvelustrategian valmistelussa on osallistuvan valmistelun lisäksi huomioitu tiedossa oleva valtakunnallisen sote-uudistuksen yleinen tavoiteohjaus, uudistunut lainsäädäntö, Helsingin kaupunkistrategian tavoitteet sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palveluille sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimessa tunnistetut strategiset kehittämistarpeet.

Palvelustrategian rakenne ja sisältö

Palvelustrategia tähtää siihen, että asukkaat saavat nopeasti, sujuvasti ja yhdenvertaisesti tarvitsemiaan palveluja. Strategian sisältö etenee johtamista ja henkilöstöä koskevista tavoitteista kohti palvelujen saata- vuudelle asetettuja tavoitteita.

Johtamisella varmistetaan, että asukkaat saavat tarvitsemansa palvelut. Palvelun onnistuminen edellyttää hyvinvoivaa ja tehtävänsä osaa- vaa henkilöstöä. Kustannusvaikuttavuuden lisäämisellä, palvelujen yhteensovittamisella ja tuottajien hyödyntämisellä sekä ohjauksella turva- taan osaltaan sekä palvelujen laatu että palvelujen saatavuus.

Palvelustrategian tavoitteet ja keinot linjaavat päätöksentekoa ja kehittä- mistyötä yhdessä Helsingin kaupunkistrategian kanssa.

Toteuttaminen ja seuranta

Palvelustrategian onnistumisen ja vaikuttavuuden varmistamiseksi seu- raamme tavoitteiden toteutumista. Järjestelmällisellä seurannalla ja ar- vioinnilla voidaan tarvittaessa tarkentaa toimenpiteitä varmistamaan palvelustrategian tavoitteiden toteutuminen.

Palvelustrategian toteutumista seurataan kaupunkistrategian tavoittei- den ja talouden ja toiminnan seurannan prosessien mukaisesti. Palve- lustrategiaa toteutetaan osana toimialan päivittäistä työtä.

Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan myös vuosittaisissa neuvotteluissa sosiaali- ja terveysministeriön kanssa osana järjestä- misvastuun toteutumisen seurantaa ja arviointia.

Palvelustrategiasta laaditaan tiivistetty esitysversio ja viestintämateriaa- lia asukas- ja henkilöstöviestintään.

Päätöksenteko palvelustrategian hyväksymisessä

Palvelustrategiasta päätetään samassa aikataulussa kuin vuoden 2023 talousarvioehdotuksesta ja taloussuunnitelmaehdotuksesta 2024–

30.08.2022

Asia/3

2025. Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee palvelustrategian tiedoksi ja esittää näkemyksensä palvelustrategiaan. Tämän jälkeen palvelustrategiaa käsitellään sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaostossa, joka antaa ehdotuksen kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuusto hyväksyy palvelustrategian.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia-Veera Koivisto, palvelustrategiapäällikkö, puhelin: 310 35567
mia-veera.koivisto(a)hel.fi
Sampo Pajari, Talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42504
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

1 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia 2023-2025

Oheismateriaali

1 Asukas- ja henkilöstökyselyjen ensimmäinen yhteenveto
2 Vammaisneuvoston lausunto palvelustrategialuonnoksesta
3 Vanhusneuvoston lausunto palvelustrategialuonnoksesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Toimialajohtaja
Hallintopalvelut
Palvelukokonaisuuksien johtajat

30.08.2022

Asia/4

§ 156

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus vuodeksi 2023 ja taloussuunnitelma vuosille 2024–2025

HEL 2022-005385 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus 2023 ja taloussuunnitelma 2024-2025
- 2 Talonrakennushankkeiden rakentamisohjelma vuosiksi 2022–2032
- 3 Vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2023–2032
- 4 Irtaimen omaisuuden hankinnat
- 5 TAE23 laatimisohejeet KH_13.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi liitteenä olevan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2025.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveystoimialan talousarvion laadintaa ohjaavat kaupunginhallituksen 27.6.2022 § 505 päättämät periaatteet:

"Hyväksyessään talousarvioehdotuksen vuoden 2023 raamin ja laatimisohejeet kaupunginhallitus kehotti lauta- ja johtokuntia valmistelemaan talousarvioehdotuksensa seuraavin periaattein. Talousarvioehdotuksen 2023 raami ja laatimisohejeet perustuvat:

- Yleisen talouskehitykseen ja sote-uudistuksen huomioimiseen kaupungin verorahoituksessa 2023–2025
- Sote-uudistuksen ja HKL:n yhtiöittämisen huomioimiseen strategian taloustavoitteissa (ml. sisäinen laskutus kaupungin ja sotepen välillä)
- Kaupunkistrategian käyttötalouden vastuuperiaatteeseen sekä kokonaisinvestointien mitoittamisen tavoitteisiin (toiminnan ja investointien rahavirran taso sekä lainakannan kasvu).

Helsinki toteuttaa vastuutaan julkisen talouden kestävyys turvaamisessa. Kaupunkistrategian mukaisesti vuoden 2023 raami perustuu valtuustokauden alussa käyttömenojen kasvun vastuuperiaatteeseen, jossa käyttömenojen kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä strategiassa asetettuun tuottavuustavoitteeseen. Strategian mukaisesti vuosittaiset talousarviot, ja tätä edeltävä talousarvioehdotuksen raami, eivät ylitä vastuuperiaatteen mukaista menotaso."

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan (jatkossa sotepe-toimialan) rahoitus tulee valtiolta, jossa kaupungin vastuuperiaatteen kaltaisesti yleiskatteellinen rahoitus on sidottu kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä lakisääteisten tehtävämuutosten rahoitukseen. Valtion rahoitusmallissa on ongelmallista, että hyvinvointialueen osuus vuoden 2022 siirtävistä kustannuksista perustuu tilinpäätöksen 2021 ja talousarvion 2022 keskiarvolukuun. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa sitoo Helsingin kaupungin kaupunkistrategiassa asetettu tuottavuustavoite.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus (jatkossa sote-uudistus) on maamme tähän mennessä suurin palvelujen ja hallinnon uudistus. Erillisratkaisun mukaisesti Helsinki jatkaa ainoana kuntana järjestämisvastuullisena sosiaali- ja terveydenhuollossa ja pelastustoitimessa. Henkilöstön asema säilyy ja työnantaja on edelleen Helsingin

kaupunki. Uudistuksen myötä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen valtionohjaus vahvistuu. Strategisessa suunnittelussa huomioidaan jatkossa sosiaali- ja terveyspalveluille sekä pelastustoimelle asetettavat valtakunnalliset nelivuotiset tavoitteet sekä ministeriöiden antama ohjaus. Sotepe-toimialaa ohjataan lainsäädännöllä sekä ministeriöiden kanssa käytävissä vuosittaisissa neuvotteluissa. Sotepe-toimialan rahoituksen eriyttämisestä seuraa muutoksia kaupunkiyhteisten palvelujen järjestämiseen ja rahoitukseen.

Sotepe-toimialan palvelustrategia laaditaan talouden ja toiminnan suunnittelua sekä johtamista varten (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, 11 §). Palvelustrategian hyväksyy Helsingin kaupunginvaltuusto syksyllä 2022. Pelastustoimea ohjaa pelastustoimen palvelutasopäätös (laki pelastustoimen järjestämisestä, 6 §). Palvelustrategia tukee Helsingin kaupunkistrategian toteutumista ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon eri asiakasryhmien palveluille asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Uusi lainsäädäntö määrittelee palvelujen järjestämisvastuuta aikaisempaa täsmällisemmin. Sote-uudistuksen myötä palvelujen järjestämisen kokonaisuutta arvioidaan aiempaa systemaattisemmin. Palvelustrategiassa kaupunkistrategian tavoitteita täsmennetään ja täydennetään toimialan yhteisillä järjestäjätason tavoitteilla, keinoilla ja lupauksilla helsinkiläisille.

Keskeiset painopisteet vuodelle 2023

Valtakunnallisen sote-uudistuksen myötä Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala ja pelastuslaitos yhdistyvät yhdeksi toimialaksi 1.1.2023. Uuden sotepe-toimialan viisi keskeisintä painopistettä vuonna 2023 ovat:

- sosiaali- ja terveystoimialan sekä pelastuslaitoksen yhdistämistä koskevan uudistuksen toimeenpano
- henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden parantaminen
- palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen
- palvelujen vahvistaminen digitalisaation avulla
- koronapandemiasta palautuminen.

Sote-uudistuksessa valtion ohjaus kasvaa, kun sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi rahoitetaan suoraan valtion talousarviosta. Uudistuksen tavoitteet ja lainsäädäntö määrittävät palvelujen järjestämisvastuuta ja velvoittavat järjestämisen vahvistamiseen. Pelastustoitimessa sisäministeriön valtakunnallinen ohjaus vahvistuu. Lisäksi sekä sosiaali- ja terveystoimessa että pelastustoitimessa laaditaan järjestämislakien edellyttämät omavalvontaohjelmat.

Uudella toimialalla on kolme sosiaali- ja terveyspalveluja järjestävää palvelukokonaisuutta sekä neljäntenä pelastuslaitos, joka muodostaa pelastustoimen palvelukokonaisuuden.

Henkilöstön saatavuus, riittävyys ja pysyvyys tulevat olemaan tulevina vuosina sotepe-toimialan kriittisiä haasteita. Lisäksi lainsäädännölliset muutokset muun muassa henkilöstömitoituksiin ja hoitotakuun tiukennukseen aiheuttavat henkilöstön osalta huomattavia paineita. Samalla palvelutarve kasvaa etenkin lastensuojelun vaativassa hoidossa ja ikääntyneiden palveluissa. Myös koronapandemiasta (COVID-19) johtuva hoito- ja palveluvelka lisää palvelujen ja henkilöstön tarvetta. Tilanne tulee vaikuttamaan henkilöstön sijoittumiseen, rekrytointiin ja muiden palvelujen saatavuuteen vielä pitkään.

Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan muun muassa lisäämällä digitaalisia palveluratkaisuja, tarjoamalla etäpalveluja aiempaa enemmän, laajentamalla palveluaikoja mahdollisuuksien mukaan ja turvaamalla riittävä henkilöstö. Myös ennaltaehkäiseviin, oikea-aikaisiin ja matalan kynnyksen palveluihin panostetaan sekä hyödynnetään monituottajamallia ja moniammatillisuutta.

Koronapandemiasta palautumista edistetään purkamalla hoito- ja palveluvelkaa, jotta palvelut palautuvat vähintään pandemiaa edeltävälle tasolle. Edelleen vastataan korona-ajan aiheuttamiin ongelmiin, joiden pitkäaikaisvaikutuksia ei vielä pystytä täysin arviomaan. Myös esimerkiksi koronarokotukset voivat jatkua vielä pitkään. Koronapandemiasta palautumista tukevat samat toimenpiteet, jotka edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta muutenkin. Myös palvelujen vahvistaminen digitalisaation avulla tukee palautumista.

Esitys vuoden 2023 talousarvioksi

Esitys sotepe-toimialan vuoden 2023 talousarvioksi ja vuosien 2024–2025 taloussuunnitelmaksi on tämän asian liitteenä 1.

Sotepe-toimialan vuoden 2023 raami on 2 584 miljoonaa euroa, joka perustuu valtion talousarvioehdotukseen. Toimialan menoraami kasvaa yhteensä 9,2 prosenttia (233 milj. €) vuoden 2022 talousarviosta. Merkittävimmät kustannusten kasvuun vaikuttavat tekijät ovat kaupunginkanslian palveluja ja kaupunkiyhteisiä kustannuksia sekä niiden veloituksia sotepe-toimialalta 67 milj. euroa, HUS-yhtymän maksuosuuden kasvu 35 milj. euroa sekä valtion rahoituksen kohdistus lakisääteisten veloitteiden lisääntymiseen 35 milj. euroa. Menokasvu varsinaisiin siirtyviin sotepe-palvelujen kustannuksiin vuoteen 2022 verrattuna on kuitenkin vain noin 3,0 prosenttia, ja ilman lakisääteisiä tehtävämuutoksia ainoastaan noin 1,8 prosenttia.

Sotepe-toimialan talousarviokohtina ovat sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (menoraami 1 989 milj. €) ja HUS-yhtymä (menoraami 767 milj. €). Alla olevassa taulukossa esitetään tulojen ja menojen kehitys.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala(1000 €)	Tilinpäätös2021	Talousarvio 2022	TAE2023	TS2024	TS2025
Tulot	367 303	186 041	187 879	188 000	188 000
Menot	2 579 692	2 522 579	2 755 878	2 861 000	2 944 000
Netto-kustannukset ennen poistoja	-2 212 389	-2 336 538	-2 568 000	-2 673 000	-2 756 000
Poistot	13 606	16 217	16 000	16 000	16 000
Netto-kustannukset	-2 225 995	-2 352 755	-2 584 000	-2 689 000	-2 772 000
Valtion arvioitu rahoitus			2 584 000	2 689 000	2 772 000
Nettovaikutus			0	0	0
Muutos % (tulot)		-49,3 %	1,0 %	0,1 %	0,0 %
Muutos % (menot)		2,2 %	-9,2 %	-3,8 %	-2,9 %
Muutos € (menot)		-57 113	233 299	-105 122	-82 999

Sotepe-toimialan käyttötalouden toimintamenojen kokonaisraami muodostuu muun muassa laskennallisesta väestönkasvusta (25 milj. €) ja kustannustason noususta (38 milj.€) ja yhden prosentin tuottavuusvoitteesta (17 milj. €). Toimintamenojen kasvua kohdennetaan erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu lisää eniten kustannuksia. Talousarviota laaditaan tilanteessa, jossa inflaatiopaineet aiheuttavat merkittävää epävarmuutta ja sotepe-toimialalle vaikuttava palkkatarkaisu vielä avoinna. Alla olevassa taulukossa esitetään sotepe-toimialan toimintamenojen kokonaisraamin kehitys.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (Pl. HUS)(1000 €)	Tilinpäätös2021	Talousarvio 2022	TAE2023	TS2024	TS2025
Tulot	367 303	186 041	187 879	188 000	188 000
Menot	1 890 251	1 790 759	1 988 878	2 078 660	2 146 013
Toimintakate	-1 522 948	-1 604 718	-1 801 000	-1 890 660	-1 958 013
Poistot	13 606	16 217	16 000	16 000	16 000
Tilikauden tulos	-1 536 554	-1 620 935	-1 817 000	-1 906 660	-1 974 013
Muutos % (tulot)		-49,3 %	1,0 %	0,1 %	0,0 %
Muutos % (menot)		5,3 %	-11,1 %	-4,5 %	-3,2 %
Muutos € (menot)		-99 492	198 119	-89 782	-67 353

HUS-yhtymän rahoitus perustuu valtion rahoitukseen. HUS-yhtymän raami vuodelle 2023 on 767 milj. euroa, mikä on 4,8 prosenttia enem-

män kuin vuoden 2022 talousarvio. Alla olevassa taulukossa esitetään HUS-yhtymän rahoituksen kehitys.

HUS-yhtymä(1000 €)	Tilinpäätös2021	Talousarvio2022	TAE2023	TS2024	TS2025
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	689 441	731 820	767 000	782 340	797 987
Toimintakate	-689 441	-731 820	-767 000	-782 340	-797 987
Poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-689 441	-731 820	-767 000	-782 340	-797 987
Muutos % (tulot)					
Muutos % (menot)		-6,1 %	-4,8 %	-2,0 %	-2,0 %
Muutos € (menot)		42 379	35 180	-15 340	-15 647

Investoinnit ja irtain käyttöomaisuus

Sotepe-toimiala on laatinut kaupunkitasoisen linjauksen mukaan talonrakennushankkeiden rakentamishankkeen (liite 2) sekä esityksen vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevista uudis- ja peruskorjaushankkeista (liite 3).

Sotepe-toimialan ehdotus irtaimen omaisuuden raamiksi on 13 miljoonaa euroa, mikä on 3 miljoonaa euroa kuluvan vuoden irtaimen omaisuuden raamia suurempi. Irtaimen omaisuuden hankinnat ovat liitteenä 4.

Päätöksenteko talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelman hyväksymisessä

Talousarvioehdotuksesta vuodelle 2023 ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2024–2025 päätetään samassa aikataulussa kuin palvelustrategiasta. Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2025 tiedoksi ja esittää näkemyksensä niihin. Tämän jälkeen talousarvioehdotus ja taloussuunnitelma käsitellään sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaostossa, joka antaa ehdotuksen kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2025.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

30.08.2022

Asia/4

Liitteet

- 1 Sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus 2023 ja taloussuunnitelma 2024-2025
- 2 Talonrakennushankkeiden rakentamishjelma vuosiksi 2022–2032
- 3 Vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2023–2032
- 4 Irtaimen omaisuuden hankinnat
- 5 TAE23 laatimishjeet KH_13.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto

30.08.2022

Asia/5

§ 157

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Ville Jalovaaran ym. talousarvioaloitteesta koskien Vuosaaren terveydenhoidon resurssipulan korjaamista 2023

HEL 2022-000708 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi
Mari Kinnunen, johtava ylilääkäri, puhelin: 310 47941
mari.kinnunen(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, terveydenhoidon resurssipula Vuosaarissa korjataan 2023, Jalovaara Ville

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Ville Jalovaaran ja yhden muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa ehdotetaan, että terveydenhoidon resurssipulan korjaamiseksi Vuosaarissa selvitetään vuonna 2005 suljetun Meri-Rastilan terveysaseman uudelleen avaaminen Meri-Rastilan ostoskeskuksen pian alkavan uudistuksen yhteydessä. Lisäksi ehdotetaan, että tehdään kattava selvitys, mitkä taloudelliset, tila- ja henkilöresurssit vaaditaan sujuvan hoitoon pääsyn takaamiseksi Vuosaarissa ja selvityksen perus-

teella budjetoidaan tähän tarvittavat varat Helsingin vuoden 2023 talousarvioon.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveystuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystuollon ja pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Terveyspalvelut Vuosaarissa

Terveyspalveluja on keskitetty terveys- ja hyvinvointikeskuksiin (THK) ja perhekeskuksiin (PK) lautakunnassa hyväksytyjen linjausten mukaisesti. Vuosaarelaisille tarjotaan terveyspalveluja Vuosaaren THK:ssa ja PK:ssa, jotka ovat hyvin saavutettavissa, eikä ole perusteltua jakaa toimintaa useaan toimipisteeseen Vuosaaren alueella. Vuosaaren terveydenhoidon resursseja seurataan ja tarvittaessa niitä vahvistetaan talousarvion puitteissa.

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluverkkosuunnitelma laaditaan vuoteen 2035 asti ja sitä päivitetään vuosittain vastaamaan palvelutarpeita koko kaupungin laajuudelta. Palveluverkkosuunnitelman rungon muodostavat terveys- ja hyvinvointi-, perhe- ja seniorikeskukset kaupunkistrategian mukaisesti. Palveluverkkosuunnitelmassa luodaan selkeä, yhdenmukainen ja ajantasainen näkemys toimialan tilakannasta palveluittain ja palvelukokonaisuuksittain. Palveluverkkosuunnitelmassa analysoidaan tilakanta, tilojen kunto ja laajuus, saavutettavuus asiakasnäkökulmasta sekä sijainti suhteessa muihin toimipisteisiin.

30.08.2022

Sosiaali- ja terveyslautakunta viittaa antamaansa lausuntoon 7.6.2022 § 110 koskien valtuutettu Maarit Vierusen aloitetta Vuosaaren terveysasemapaalvelujen ulkoistamisesta. Lausunnossa käydään läpi yksityiskohtaisesti muun muassa Vuosaaren terveysaseman palvelujen saatavuutta, tehtyjä kehitystoimenpiteitä hoitoprosesseihin ja henkilöstöressurssitilannetta. Väestön kasvuennusteesta todetaan, että lähitulevaisuudessa suurimmat väestölisäykset tapahtuvat muualla kuin Vuosaarella. Ennuste perustuu oletuksiin nykyisessä asuntokannassa asuvan väestön muutoksista, tulevasta asukasrakenteesta ja asumisväljyydestä. Väestöennusteen merkittävät kasvualueet ovat suurilla projektialueilla: Kalasatamassa, Pasilassa, Kruunuvuorenrannalla ja muualla Laajasalon alueella. Lautakunta näki välttämättömänä, että lausunnossa esitettyjen toimien vaikuttavuutta ja Vuosaaren terveyspalveluiden saatavuuden parantumista arvioidaan uudelleen vuoden 2023 keväällä. Jos Vuosaaren terveysasemapaalveluiden saatavuus on tällöin merkittävästi heikompaa kuin muilla kaupungin alueilla, pitää lautakunta välttämättömänä käynnistää erityiset, selvityksiin perustuvat toimenpiteet Vuosaaren terveysasemapaalveluiden saattamiseksi asianmukaiselle tasolle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Toimivilla ja riittävän hyvin saavutettavilla sosiaali- ja terveyspalveluilla on myönteinen vaikutus asukkaiden terveyteen, hyvinvointiin ja elämänlaatuun."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Ville Jalovaaran ja yhden muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien Vuosaaren terveydenhoidon resurssipulan korjaamista 2023.

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi
Mari Kinnunen, johtava ylilääkäri, puhelin: 310 47941
mari.kinnunen(a)hel.fi

Liitteet

30.08.2022

Asia/5

-
- 1 Talousarvioaloite, terveydenhoidon resurssipula Vuosaaressa korjataan 2023, Jalovaara Ville

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.08.2022

Asia/6

§ 158

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen ym. talousarvioaloitteesta koskien rintasyöpäseulontojen ulottamista 70–74-vuotiaisiin

HEL 2022-003305 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Rintasyöpäseulontojen ulottaminen 70-74 -vuotiaisiin, Ahde Hilikka

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen ja neljän muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että rintasyöpäseulonnan ulottamisen toteuttamiseksi 70–74-vuotiaille tulee vuoden 2023 talousarvioon varata 250 000 euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveystoimien uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämis-

vastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveyshuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveyshuollon ja pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Rintasyöpäseulonnat

Sosiaali- ja terveyslautakunta viittaa antamaansa lausuntoon 1.3.2022 § 38 koskien valtuutettu Hilikka Ahteen aloitetta rintasyöpäseulontojen ulottamisesta 74:ään ikävuoteen. Rintasyöpäseulontojen laajentamisessa tulee edetä valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Helsinki on osaltaan valmis osallistumaan aktiivisesti valtakunnallisen arvion tekemiseen ja toimimaan tarvittaessa esimerkiksi pilottina ikärajan nostolle. Kaupunginvaltuusto 1.6.2022 § 158 katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi ja samalla hyväksyi toivomusponnen, jossa edellytetään Helsingin selvitettävän mahdollisuutta toimia pilottina rintasyöpäseulonnan ikärajan nostolle 74:ään ikävuoteen nykyisen palveluntuottajan sopimuksen ja mahdollisen optioajan päättyessä. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että vuoden 2023 talousarvioon ei budjetoida varoja rintasyöpäseulontojen ulottamiseen 70–74-vuotiaisiin.

Terveydenhuoltolain (2010/1326) 2 luvun 23 §:n ja valtioneuvoston seulontoja koskevan asetuksen (2011/339) 2 §:n mukaisesti rintasyöpäseulonta on järjestettävä 50–69-vuotiaille naisille 20–26 kuukauden välein. Suomen Syöpärekisteri ei varsinaisesti suosittele seulonnan laajentamista. Laajentamisen harkinta ja suunnittelu edellyttävät riittävän luotettavia kustannusvaikuttavuuden ja kansainvälisen tason tutkimustietoja sekä vastaavia mallinnuksia.

Kaikissa pääkaupunkiseudun kunnissa on tähän asti pyritty yhdenmukaisesti seulontakäytäntöihin. Rintasyöpän mammografiaseulonta tehdään kaikissa HYKS-alueen kunnissa 50–69-vuotiaille kahden vuoden välein seulonta-asetusta noudattaen. Tiedossa ei ole, että missään muussakaan Suomen kunnassa poikettaisiin asetuksen ikärajoista.

1.1.2023 myös seulontojen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille Helsinkiä lukuun ottamatta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Syöpäseulonnoilla voidaan saavuttaa myös muita etuja kuolleisuusvaihtuksen lisäksi. Hyvin suunniteltu ja järjestetty seulontaohjelma lisää kansalaisten tasa-arvoa ja vähentää alueellista eriarvoisuutta. Tutkittaville oikea negatiivinen testitulokset antaa turvallisuuden tunteen ja vähentää huolestuneisuutta.

Seulontojen muita etuja ovat esimerkiksi potilaiden kärsimyksen vähentäminen parantavan hoidon avulla, säästävät leikkaukset ja liittämissuhoitojen pienentynyt tarve. Lisäksi syöpien hoitaminen varhaisessa vaiheessa säästää yhteiskunnan resursseja, koska potilaiden hoitoaika on lyhyempi ja hoito kevyempi kuin edenneen syövän hoito.

Hyötyjen lisäksi rintasyövän seulonta aiheuttaa myös haittoja. Yksi viidestä seulontaan säännöllisesti osallistuvasta naisesta lähetetään vähintään kerran tarpeettomasti jatkotutkimuksiin. Seulonnassa myös todetaan pieniä varhaisessa vaiheessa olevia kasvaimia, joista osa ei olisi aiheuttanut oireita naisen elinaikana.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen ja neljän muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien rintasyöpäseulontojen ulottamista 70–74-vuotiaisiin.

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Rintasyöpäseulontojen ulottaminen 70-74 -vuotiaisiin, Ahde Hilikka

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.08.2022

Asia/7

§ 159

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Elina Kauppilan ym. talousarvioaloitteesta koskien tuetun asumisen paikkojen lisäämistä asunnottomille

HEL 2022-006845 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite 18.05.2022 Kauppila Elina Lisää tuetun asumisen paikkoja asunnottomille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Elina Kauppilan ja 12 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki lisää asunnottomien tuetun asumisen yksikköjen paikkoja 500 paikalla, jotta Helsingin kaupunkistrategiassa tavoitteena oleva asunnottomuuden poistaminen toteutuu vuoteen 2025 mennessä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämis-

vastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveystuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystuollon ja pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että valtion rahoituksessa ei huomioida riittävästi Helsingin tarpeita ja erityispiirteitä, kuten asunnottomuutta. Mahdolliset lisäkohdennukset on katettava sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen valtionrahoituksen kokonaisuuden sisältä.

Asunnottomuuden ennaltaehkäiseminen ja vähentäminen

Asunnottomuutta ennaltaehkäistään ja vähennetään Helsingissä monialaisena yhteistyönä. Mukana ovat sosiaali- ja terveystoimialan terveys- ja päihdepalvelut sekä perhe- ja sosiaalipalvelut, kaupunkiympäristön toimiala, kaupunginkanslia, vuokranantajat ja kolmas sektori. Asunnottomien määrä on vähentynyt vuosien 2019 ja 2021 välillä. Yksinelävien helsinkiläisten asunnottomuus on vähentynyt 28 prosenttia ja perheiden ja pariskuntien asunnottomuus on vähentynyt 32 prosenttia. Helsingissä oli vuoden 2022 helmikuussa noin 500 pitkäaikaisasunnottomia. Myös pitkäaikaisasunnottomuuden määrä on vähentynyt.

Sosiaali- ja terveystoimialalla tuetun asumisen paikkojen kapasiteettia on lisätty hallitusti talousraamin puitteissa. Eriasteisesti tuetun tukiasumisen palveluntarjoajia on markkinoilla rajoitetusti ja kaikki tällä hetkellä tarjolla oleva kapasiteetti on käytössä. Asunnottomuutta on ennaltaehkäisty ja vähennetty myös vahvistamalla asumisneuvontaa ja kuntouttavaa työtettä sekä lisäämällä jalkautuvia palveluja ja etä- ja digitaalisia palveluja. Sosiaali- ja terveystoimiala jatkaa määrätietoista työtä asunnottomuuden poistamiseksi kaupunkistrategian mukaisesti yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Asunto ensin on asunnottomuustyön toimintamalli, jonka mukaan asunnottomuustyössä asunnon hankkiminen on etusijalla muihin tukitoimiin nähden. Kun asunnottomalle mahdollistetaan asuminen omassa

asunnossa, auttaa se muiden sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien ratkaisemisessa. Toisin sanoen muiden ongelmien ratkaiseminen ei ole edellytyksenä asumisen järjestymiselle, vaan malli toimii toisinpäin.

Pitkäaikaisasunnottomille kohdennetun asunto ensin -mallin mukaisen asumisyksikön tuetun asumisen paikan keskihinta vuodessa on noin 22 000 euroa. Ehdotetun 500 paikan lisäys maksaisi noin 11 miljoonaa euroa vuodessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asunnottomuus on moniulotteinen yhteiskunnallinen ongelma, ja se aiheuttaa kärsimystä ja kerrannaisvaikutuksia monella tasolla. Riski jäädä asunnottomaksi on suurempi pienituloisilla, maahanmuuttajataustaisilla sekä päihde- ja mielenterveysongelmia sairastavilla. Puute kohtuuhintaisista vuokra-asunnoista ja eriasteisesti tuetuista asumispaikeista aiheuttavat asunnottomuutta.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Elina Kauppilan ja 12 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien tuetun asumisen paikkojen lisäämistä asunnottomille.

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite 18.05.2022 Kauppila Elina Lisää tuetun asumisen paikkoja asunnottomille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.08.2022

Asia/8

§ 160

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Veronika Honkasalon ym. talousarvioaloitteesta koskien lastenvalvojen palveluiden turvaamista ja jonojen lyhentämistä

HEL 2022-006838 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Katja Niemelä, perheoikeudellisten asioiden päällikkö, puhelin: 310 43420
katja.niemela(a)hel.fi
Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi

Liitteet

1 Lastenvalvojen palveluiden turvaaminen ja jonojen lyhentäminen, Honkasalo Veronika

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Veronika Honkasalon ja 20 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupungin tulee lisätä lastenvalvojen resursseja siten, että lastenvalvojen palvelut turvataan, palveluiden laatuun ja työntekijöiden hyvinvointiin satsataan ja jonotusaikaa lyhennetään reippaasti nykyisestä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystoimiala pyrkii lisäämään lastenvalvoajaresurssia kahdella lastenvalvojalla viimeistään vuoden 2023 aikana.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveystoimien uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Lastenvalvojapalvelut

Lastenvalvojat hoitavat vanhemmuuden selvittämiseen liittyviä tehtäviä sekä lasten huoltoon, asumiseen, elatukseen ja tapaamisoikeuteen liittyviä sopimusasioita. Lisäksi nimetyt lastenvalvojat hoitavat sosiaalihuoltolain (2014/1301) 27 §:n mukaisia lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvontaan liittyviä tehtäviä. Lastenvalvojien tehtävänä on myös neuvoa asiakkaita edellä mainituissa perheoikeudellisissa palveluissa.

Helsingissä on tällä hetkellä 15 lastenvalvojan virkaa. Helsingin lastenvalvojat hoitavat tilastojen mukaan yli 10 prosenttia koko maan lastenvalvojien tehtävistä. Lastenvalvojapalvelun volyyymi on näin ollen Helsingissä suuri.

Helsingin väkiluku on kasvanut merkittävästi viime vuosina, ja myös lastenvalvojapalvelun kasvava tarve on tunnistettu. Palvelua on pyritty kehittämään kasvu huomioiden. Muun muassa elatussopimusten laatimiselle, jatkamiselle tai muuttamiselle on usein akuuttia tarvetta. Tähän on pyritty vastaamaan walk in -palvelulla, jossa asiakkaat voivat asioida

lastenvalvojan luona ilman ajanvarausta lyhyellä vastaanottoajalla. Covid-19-pandemian aikana palveluiden tarve on entisestään kasvanut, mutta samalla niiden toteuttaminen on ollut haasteellista ja aikaa vievää.

Helsingissä jonotusaika lastenvalvojapalveluun on ollut kolmesta neljään kuukautta. Jonotusaikaa säädellään jossain määrin siten, ettei ajanvarauskalentereita avata tätä pidemmäksi aikaa. Puhelinajanvaraus on erittäin ruuhkainen ja tämän vuoksi perheitä jää palvelun ulkopuolelle. Todellinen palvelutarve ei ole tiedossa.

Eduskunnan oikeusasiamies on lastenvalvojen palvelua koskevissa ratkaisuisaan (602/2021 ja 6380/2020) todennut, että vaikka lastenvalvojen palveluiden järjestämisestä ei ole voimassa olevassa lainsäädännössä säädetty tarkemmin, kysymys on lasten oikeuksien toteuttamisen kannalta niin olennaisista palveluista, että niiden tulee ilman erityisiä velvoittavia säännöksiäkin olla saatavilla kohtuullisessa ajassa. Eduskunnan oikeusasiamies ei pidä neljän kuukauden odotusaikaa kohtuullisena. Oikeuskansleri on puolestaan ratkaisussaan pitänyt yli kolmen kuukauden jonotusaikaa kohtuuttomana.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Riittävät ja laadukkaat lastenvalvojapalvelut tukevat lasten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia. Oikea-aikaisilla palveluilla ehkäistään perheiden erotilanteiden kriisiytymistä ja vaikutetaan perheiden muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tarpeeseen.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Veronika Honkasalon ja 20 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien lastenvalvojen palveluiden turvaamista ja jonojen lyhentämistä.

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi

Katja Niemelä, perheoikeudellisten asioiden päällikkö, puhelin: 310 43420
katja.niemela(a)hel.fi

Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi

30.08.2022

Asia/8

Liitteet

- 1 Lastenvalvojen palveluiden turvaaminen ja jonojen lyhentäminen, Honkasalo Veronika

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.08.2022

Asia/9

§ 161

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilka Ahteen ym. talousarvioaloitteesta koskien palvelusetelin arvon määrittystä ja tarkistusta henkilökohtaista apua järjestettäessä

HEL 2022-003304 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Anu Purhonen, vs. ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
anu.purhonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Palvelusetelin arvon määrittäminen ja tarkistus henkilökohtaista apua järjestettäessä, Ahde Hilka

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilka Ahteen ja 5 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki tarkastaa henkilökohtaisen avun palvelusetelin hinnan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveyslautakunta on tehnyt 26.4.2022 § 82 päätöksen vammaisten henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon muuttamisesta. Päätös astui voimaan 1.8.2022 alkaen. Muutoksilla pyritään vahvistamaan asiakkaan oikeutta

käyttää palvelua tarpeidensa mukaisesti eli saada palvelua yhtä hyvin kaikkina viikonpäivinä ja kaikkina kellonaikoina.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon muuttaminen

Henkilökohtaisella avulla tarkoitetaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella päivittäisissä toimissa, työssä ja opiskelussa, harrastuksissa, yhteiskunnallisessa osallistumisessa tai sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä. Helsingissä henkilökohtaista apua järjestetään pääsääntöisesti työnantajamallilla tai palvelusetelillä. Asiakkaalla voi olla käytössä kumpikin tapa esimerkiksi silloin, kun palveluseteli on myönnetty sijaisjärjestelyjä varten. Henkilökohtaisen avun palvelussa palvelusetelin arvo kattaa kaikki palvelun tuottamisesta aiheutuneet kustannukset. Palvelu on asiakkaalle maksutonta.

Henkilökohtaisen avun palveluseteliin kohdistuvia muutoksia valmistettiin yhdessä Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa. Tavoitteena on ollut, että hinnoittelu ja palvelusetelisääntökirja olisivat yhdenmukaiset pääkaupunkiseudun kunnissa.

Vammaisten henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvonlisäverottomat arvot ovat 1.8.2022 alkaen seuraavat:

ajankohta	euroa/tunti
maanantai–perjantai kello 6–18	23
maanantai–perjantai kello 18–21	25
maanantai–perjantai kello 21–24	28
maanantai–perjantai kello 24–06	28
lauantai kello 6–18	26
lauantai kello 18–20	29
lauantai kello 20–24	45
lauantai kello 24–06	28
sunnuntai ja pyhät kello 6–18	39
sunnuntai ja pyhät kello 18–21	41,50
sunnuntai ja pyhät kello 21–24	45
sunnuntai ja pyhät kello 24–06	45

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti myös, että asiakasmaksua ei peritä palvelusetelin yhteydessä ja palveluntuottajan on hinnoiteltava palvelunsa siten, että palvelusetelin arvo kattaa palvelun koko hinnan.

Palvelusetelin arvoa tarkastellaan jatkossa vuosittain yhteistyössä palveluntuottajien kanssa sekä saadun asiakaspalautteen perusteella. Palvelusetelin arvon korotukset tuodaan lautakunnalle hyväksyttäväksi, jos näyttää siltä, että palvelusetelin arvo ei kata palvelun kustannuksia.

Henkilökohtaisen avun palvelusetelin kustannukset

Henkilökohtaista apua palvelusetelillä käytti vuonna 2021 yhteensä 1878 asiakasta, ja kustannukset olivat 20 379 623 euroa. Henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon muutokset nostavat Helsingin kaupungin henkilökohtaisen avun palvelusetelin kustannuksia arviolta 900 000 euroa vuositasolla olettaen, että palvelusetelin käyttömäärä ja tapa pysyvät ennallaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelitoiminta lisää asiakkaan valinnan mahdollisuuksia sosiaali- ja terveyspalveluissa. Palveluseteli edesauttaa joustavaa palvelujen käyttöä tukien myönteisiä terveysvaikutuksia ja hyvinvointia.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Hilikka Ahteen ja 5 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien palvelusetelin arvon määrittystä ja tarkistusta henkilökohtaista apua järjestettäessä.

30.08.2022

Asia/9

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystieteiden toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Anu Purhonen, vs. ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
anu.purhonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Palvelusetelin arvon määrittäminen ja tarkistus henkilökohtaista apua järjestettäessä, Ahde Hilikka

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 162

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Juha Hakolan ym. valtuutetun talousarvioaloitteesta koksien tukiperheiden matkakulukorvausten nostamista

HEL 2022-003303 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anita Lindfors, lastensuojelupalvelujen päällikkö, puhelin: 310 43645
anita.lindfors(a)hel.fi
Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi

Liitteet

1 Tukiperhetoiminnan matkakulukorvaus Hakola Juha

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Juha Hakolan ja 22 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että tukiperheille maksettavaa kilometrikorvausta oman auton käytöstä tarkastetaan siten, että sitä korotetaan vastaamaan ajanmukaisia kustannuksia

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveystoimien uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hy-

vinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä vastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveyshuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveyshuollon ja pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Tukiperheiden matkakulukorvaukset

Tukiperheet kuljettavat muun muassa tuettavaa lasta kotoa heille ja takaisin kotiin. Tukiperheille maksettava oman auton käytön kilometrikorvaus on Kansaneläkelaitoksen päätöksen mukaan 0,20 euroa kilometriltä. Valtion matkustussäännön mukaan työntekijälle myönnetty kilometrikorvaus on 0,46 euroa kilometriltä.

Vuonna 2021 omien tukiperheiden matkakuluja korvattiin noin 15 000 euroa, ja se oli noin 5 prosenttia kaikista omien tukiperheiden kuluista. Vuonna 2021 matkakulujen korvauksia sai 81 perhettä. Korvauksia maksettiin HSL-lipuista tai kilometrikorvauksista.

Mikäli matkakulujen korvaamisen perusteeksi muutettaisiin vuodelle 2022 verottajan hyväksymä kilometrikorvaus (0,46 euroa kilometriltä), nousisivat toiminnan kustannukset noin 15 000 euroa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta näkee tarkoituksenmukaisena, että kohonneet polttoainekustannukset tullaan huomioimaan tukiperhetoiminnan kulukorvausta koskevassa sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan päätöksessä vuodelle 2023. Tukiperheistä on kova pula ja tämä yhdistettynä polttoaineiden hintojen nousuun on peruste nostaa tukiperheiden kulukorvauksen tasoa.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan 6.11.2018 § 288 tekemän päätöksen mukaan sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja päättää sosiaalihuollon toimeenpanoon liittyvien palkkioiden ja korvausten määrästä muista kuin laissa säädetyistä tarkistuksista ja muutoksista. Tukiper-

heiden matkakulujen korvausperusteen muutos tullaan huomioimaan toimialajohtajan vuoden 2023 tukiperhetoiminnan palkkioita ja kulukorvauksia koskevassa päätöksessä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Matkakulujen korvausten nostaminen auttaa tukiperheitä toiminnassaan ja voi lisätä uusien tukiperheiden määrää.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Juha Hakolan ja 22 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien tukiperheiden matkakulukorvauksien nostamista.

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anita Lindfors, lastensuojelupalvelujen päällikkö, puhelin: 310 43645
anita.lindfors(a)hel.fi
Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi

Liitteet

1 Tukiperhetoiminnan matkakulukorvaus Hakola Juha

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 163

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ym. talousarvioaloitteesta koskien iäkkään henkilön kuljetustuen laajentamista 18 yhdensuuntaiseen matkaan kuukaudessa

HEL 2022-003301 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ari Lallo, suunnittelija, puhelin: 310 21650
ari.lallo(a)hel.fi
Janne Pitkänen, johtava sosiaalityöntekijä, puhelin: 310 41108
janne.pitkanen(a)hel.fi
Niko Reunanen, kuljetuspalvelupäällikkö, puhelin: 310 51991
niko.reunanen(a)hel.fi
Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 iäkkään henkilön kuljetustuen laajentaminen 18 yhdensuuntaiseen matkaan kuukaudessa, Nuorteva Johanna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ja 11 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että myös sosiaalihuoltolain perusteella voidaan jatkossa harkinnanvaraisesti myöntää iäkkäälle henkilölle 18 yhdensuuntaista matkaa tukemaan toimintakykyä ja ennaltaehkäisemään so-

siaalista syrjäytymistä ja tälle varataan tarvittava lisämääräraha toimialalle.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että ensisijaisesti on turvattava vammaispalvelulain mukaiset matkat, joihin vaikeimmin vammaisilla henkilöillä on subjektiivinen oikeus. Lisämäärärahaa ei ole varattu harkinnanvaraisille matkoille, eikä ehdotettua lisämäärärahaa ole huomioitu talousarvioehdotuksessa. Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainituilla rahoituksella.

Kuljetuspalvelut

Kuljetuspalveluja järjestetään vaikeavammaisille henkilöille subjektiivisena oikeutena vammaispalvelulain (1987/380) perusteella. Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (1987/759, 4–6 §) mukaan kuljetuspalveluihin kuuluvat ne kuljetukset, jotka ovat tarpeellisia vaikeavammaisten henkilöiden jokapäiväisen elämän kannalta. Liikkumista tukevia palveluja voidaan järjestää myös sosiaalihuoltolain (2014/1301) perusteella. Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumisen tuki on määrärahasidonnainen ja harkinnanvarainen etuus. Arvioitaessa asiakkaan tarvetta sosiaalihuoltolain mukaiseen liikkumisen tukeen kuljetustukena huomioidaan myös asiakkaan tosiasialliset mahdollisuudet kustantaa matkansa itse.

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Liikkumisen tukea voidaan järjestää seuraavilla toteuttamistavoilla tai niiden yhdistelmillä:

- 1) julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjautulla harjoittelulla
- 2) saattajapalveluna
- 3) ryhmäkuljetuksina
- 4) korvaamalla taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset
- 5) muulla soveltuvalla tavalla.

Julkista liikennettä korvaavaa palvelua ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla.

Mikäli toimintakyvyn heikentyminen ei ole kokonaan esteenä julkisten liikennevälineiden käytölle, ohjataan asiakkaita käyttämään ensisijaisesti palvelulinjoja ja kaikille soveltuvaa matalalattiaista julkista joukko-liikennettä.

Kustannusvaikutukset

Ehdotettu muutos lisätä sosiaalihuoltolain mukaisia matkoja 18 matkaan kuukaudessa lisäisi nykyisellä asiakasmäärällä kyseisiä matkoja 30 000 matkalla vuodessa, mikäli noin 10 prosenttia asiakkaista käyttäisi kaikki ehdotuksen mukaiset 18 matkaa kuukaudessa. Tämä lisäisi matkapalvelujen kustannuksia nykyisillä sopimushinnoilla noin 1,3 miljoonaa euroa. Mikäli noin puolet nykyisistä asiakkaista käyttäisi kaikki ehdotetut lisämatkat, nousisivat vuotuiset lisäkulut lähes 6,7 miljoonaan euroon matkamäärän kasvaessa 180 000 matkalla. Lisäkustannuksia kertyisi myös kuljetuspalvelujen kilpailutuksen sekä muiden matkojen kerrannaiskustannusten myötä. Helsingin alueen nykyinen taksikalusto ei tulisi riittämään näin suureen matkamäärän kasvuun. Muutos johtaisi uuden taksikaluston hankintaan, joka jo sinällään nostaisi tarjoushintoja.

Vammaispalvelulain perusteella myönnettävä kuljetuspalvelu on subjektiivinen oikeus, jonka on toteuduttava. Vammaispalvelulain perus-

teella myönnettyillä toimilla turvataan haavoittuvassa asemassa olevien palvelut. Kustannusten nousu sosiaalihoitolain mukaisten matkojen määrän nousun myötä voisi vaarantaa vammaispalvelulain mukaisten matkojen toteuttamisen. Sosiaalihoitolain mukaisten matkojen määrän nostamista 18 matkaan kuukaudessa ei voida näin ollen toteuttaa. Kustannusten nousua ei myöskään ole huomioitu talousarvioehdotuksessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Liikkumista tukevilla palveluilla tuetaan niiden ihmisten mahdollisuuksia muun muassa asiointiin ja harrastamiseen, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä toimintakykyä alentavan syyn vuoksi. Vammaispalvelulain perusteella myönnettyillä toimilla turvataan haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten subjektiivisen oikeuden piirissä olevat palvelut, minkä vuoksi niiden toteutumisen varmistaminen on erityisen tärkeää.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Johanna Nuortevan ja 11 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien iäkkään henkilön kuljetustuen laajentamista 18 yhdensuuntaiseen matkaan kuukaudessa.

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ari Lallo, suunnittelija, puhelin: 310 21650
ari.lallo(a)hel.fi
Janne Pitkänen, johtava sosiaalityöntekijä, puhelin: 310 41108
janne.pitkanen(a)hel.fi
Niko Reunanen, kuljetuspalvelupäällikkö, puhelin: 310 51991
niko.reunanen(a)hel.fi
Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 iäkkään henkilön kuljetustuen laajentaminen 18 yhdensuuntaiseen matkaan kuukaudessa, Nuorteva Johanna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 164

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ym. talousarvioaloitteeseen koskien lähihoitajien oppisopimuspaikkojen lisäämistä vanhuspalveluihin

HEL 2022-003331 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia Keinänen, henkilöstösuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42870
mia.keinanen(a)hel.fi
Sirpa Luukkala, hr-asiantuntija, puhelin: 31067545
sirpa.luukkala(a)hel.fi
Lea Laitanen-Juslin, hr-asiantuntija, puhelin: 310 37953
lea.laitanen(a)hel.fi

Liitteet

1 OSA32_lähihoitajien oppisopimuspaikkojen lisääminen vanhuspalveluihin, Vepsä Sinikka (2)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ja 13 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Talousarvioaloitteessa todetaan, että Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla on vakava puute ammattitaitoisen hoitohenkilöstön saatavuudesta ja riittävydestä. Väestön ikääntyminen ja vanhuspalvelulakiin kirjattu minimimitoituksen porrastettu kasvu vanhusten ympärivuorokautisessa tehostetussa hoivassa lisäävät työntekijöiden tarvetta tulevaisuudessa. Talousarvioaloitteessa esitetään, että vuoden 2023 talousarvioon ja vuodelle 2024 lähihoitajien oppisopimuskoulutuspaikkojen

lisäämiseksi tulee varata 2 000 000 euron lisämääräraha. Aloitteessa esitetyn lisämäärärahan turvin saataisiin yhteistyössä Stadin ammatti- ja aikuisopiston kanssa koulutettua räätälöidysti nopeammin ja nykyistä enemmän lähihoitajia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveystalvelujen uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Työvoiman saatavuuden kehittämistoimenpiteitä

Helsingin kaupunkistrategian (2021–2025) mukaan Helsinki varmistaa osaavan työvoiman saatavuuden uudistamalla rekrytointikäytäntöjä, lisäämällä kielikoulutusta ja laajentamalla oppisopimuskoulutusta. Sosiaali- ja terveystoimi osallistuu kaupunkiyhteiseen työvoiman saatavuuden hankkeeseen henkilöstöpula-alojen saatavuuden parantamiseksi. Esimerkiksi työnantajakuvatyötä ja ennakoivaa rekrytointia kehitetään ja sosiaalisen median markkinointia hyödynnetään entistä enemmän.

Oppilaitosyhteistyötä on kehitetty pitkäjänteisesti. Tavoitteena on muun muassa aloittaa osaamispäivityskoulutuksen ohjelma hoitotyöhön palaaville sairaanhoitajille. Tavoitteena on rekrytoida sosiaali- ja terveystoimeen noin 50 edellä mainitun koulutuksen läpikäynyttä.

Oppisopimuskoulutus on tärkeä rekrytointikanava, jolla toimialalle saadaan osaavaa ja jo opintojen aikana toimintaan perehtyneitä sekä sitoutuneita työntekijöitä. Oppisopimusrekrytinnissa lähihoitajaopiskeli-

joita voidaan kohdentaa niihin palveluihin, joissa henkilökunnasta on suurin pula.

Oppisopimuskoulutuksen järjestämistavat

Sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa (lähihoitaja) voi suorittaa oppisopimusjärjestelmän avulla. Oppisopimuskoulutuksen järjestämistapoja on kaksi; työvoimapoliittinen oppisopimuskoulutus ja sosiaali- ja terveystoimialan itse rahoittama oppisopimuskoulutus.

Työvoimapoliittisen koulutuksen rahoitus ja opiskelijavalintojen perusteet tulevat valtion lainsäädännöstä. Työvoimapoliittisen oppisopimuksen kriteereinä ovat esimerkiksi koulutusta edeltävä työttömyys ja helsinkiläisyys. Koulutuksessa pärjäämiseen tarvitaan myös tietynlainen suomen kielen taito. Kielitaito voi olla riittämätöntä hoitotyöhön oppisopimuskoulutuksessa, vaikka hakijat hallitsevat suomen kieltä jonkun verran. Työvoiman saatavuus työvoimapoliittisten koulutusten osalta on ollut riittämätöntä.

Toimialan omaan oppisopimuskoulutukseen voi hakeutua ammatinvaihtaja ilman työttömyysjaksoa ja henkilön ei tarvitse olla helsinkiläinen. Lisäksi rekrytointia on voinut kohdentaa ruotsin kieltä osaavan työvoiman hankkimiseen. Erillismäärärahalla on voitu nostaa oppisopimusvolyymia, joka on ollut merkityksellistä työvoiman saatavuuden edistämiseksi.

Oppisopimuskoulutusten volyyymi

Vuodelle 2022 sosiaali- ja terveystoimialalle budjetoitiin erillismäärärahaa 1 300 000 euroa työvoimapula-alojen oppisopimuskoulutuksiin työvoiman saatavuutta helpottamaan. Sosiaali- ja terveystoimen erillismäärärahalla on järjestetty 16 hoiva-avustaja- ja 20 lähihoitajaopiskelijalle oppisopimuskoulutusta sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa ja perhe- ja sosiaalipalveluissa.

Hoiva-avustaja- ja lähihoitaja-oppisopimusopiskelijoita on ollut maaliskuussa 2021 yhteensä 34 opiskelijaa ja huhtikuussa 2022 yhteensä 52 opiskelijaa, mukaan lukien sosiaali- ja terveystoimen omarahoitteiset ja työvoimapoliittiset oppisopimuskoulutukset.

Taulukko 1. Oppisopimusopiskelijoiden määrä 6/2022

Oppisopimusopiskelijat Hki kaupungilla (20.6.2022)	Työvoimapolitiittiset	Soten omarahoitteiset
Hoiva-avustaja	6	16
Lähihoitaja	10	20

Talousarvioehdotuksessa ehdotettu lisämääräraha

Talousarvioehdotuksessa esitetty oppisopimuspaikkojen lisääminen vanhustalouteen on kannatettava ajatus. Sosiaali- ja terveystoimiala on budjetoitu vuodelle 2022 erillismäärärahaa oppisopimuspaikkoja varten ja tunnistanut oppisopimuskoulutuksen rekrytointimahdollisuudet.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että toimiala pyrkii lisäämään oppisopimuspaikkoja määrärahojen puitteissa. Oppisopimuspaikkojen lisäämisen kustannuksiin on huomioitava myös kustannukset, jotka koostuvat työssäoppimisjaksojen aikaisesta työpaikkaohjaajan ohjauksesta ja hallintokustannuksista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oppisopimuskoulutus lisää oppisopimusopiskelijan työhyvinvointia, jos opintoihin pääsee matalalla kynnyksellä ja saa tarpeeksi ohjausta työssäoppimisen jaksoina. Oppisopimusopiskelija voi myös lisätä työyhteisönsä työhyvinvointia."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Sinikka Vepsän ja 13 muun valtuutetun muun allekirjoittaneen talousarvioaloitteesta oppisopimusopiskelupaikkojen lisäämisestä vanhustalouteen.

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia Keinänen, henkilöstösuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42870
mia.keinanen(a)hel.fi
Sirpa Luukkala, hr-asiantuntija, puhelin: 31067545
sirpa.luukkala(a)hel.fi
Lea Laitanen-Juslin, hr-asiantuntija, puhelin: 310 37953
lea.laitanen(a)hel.fi

30.08.2022

Asia/12

Liitteet

- 1 OSA32_lähihoitajien oppisopimuspaikkojen lisääminen vanhuspalveluihin, Vepsä Sinikka (2)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 165

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ym. talousarvioaloitteeseen koskien oppisopimusopiskelupaikkojen lisäämisestä varhaiskasvatukseen ja terveydenhuoltoon

HEL 2022-003327 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia Keinänen, henkilöstösuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42870
mia.keinanen(a)hel.fi
Sirpa Luukkala, hr-asiantuntija, puhelin: 310 67545
sirpa.luukkala(a)hel.fi
Lea Laitanen-Juslin, hr-asiantuntija: 310 37953
lea.laitanen(a)hel.fi

Liitteet

1 OSA30_oppisopimusopiskelupaikkojen lisäys varhaiskasvatukseen ja terveydenhuoltoon, Nuorteva Johanna (1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ja 18 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta:

”Talousarvioaloitteessa todetaan, että Helsingissä on pulaa työntekijöistä erityisesti varhaiskasvatuksessa ja terveydenhuollossa. Oppisopimuskoulutuksessa on mahdollista samaan aikaan opiskella uusi ammatti ja saada opintojen työssäoppimisjaksojen ajalta työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Tällöin opiskelu ja alan vaihtaminen on houkuttelevampaa ja mahdollista useammalle. Aloitteessa esitetään, että

kaupunki varaa toimialoille tarvittavan lisämäärärahan oppisopimuskoulutuspaikkojen lisäämiseksi 20 koulutettavalla vuonna 2023 kummallakin toimialalla lastenhoitajien, lähihoitajien ja hoiva-avustajien kouluttamiseksi osana työvoimapulan ratkaisemisen toimenpiteitä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Työvoiman saatavuuden kehittämistoimenpiteitä

Helsingin kaupunkistrategian (2021–2025) mukaan Helsinki varmistaa osaavan työvoiman saatavuuden uudistamalla rekrytointikäytäntöjä, lisäämällä kielikoulutusta ja laajentamalla oppisopimuskoulutusta. Sosiaali- ja terveystoimi osallistuu kaupunkiyhteiseen työvoiman saatavuuden hankkeeseen henkilöstöpula-alojen saatavuuden parantamiseksi. Esimerkiksi työnantajakuvatyötä ja ennakoivaa rekrytointia kehitetään ja sosiaalisen median markkinointia hyödynnetään entistä enemmän.

Oppilaitosyhteistyötä on kehitetty pitkäjänteisesti. Tavoitteena on muun muassa aloittaa osaamispäivityskoulutuksen ohjelma hoitotyöhön palaaville sairaanhoitajille. Tavoitteena on rekrytoida sosiaali- ja terveystoimeen noin 50 edellä mainitun koulutuksen läpikäynyttä sairaanhoitajaa. Oppisopimuskoulutus on tärkeä rekrytointikanava, jolla toimialalle saadaan osaavaa ja jo opintojen aikana toimintaan perehtyneitä sekä sitoutuneita työntekijöitä. Oppisopimusrekrytinnissa lähihoitajaopiskelijoita voidaan kohdentaa niihin palveluihin, joissa henkilökunnasta on suurin pula.

Oppisopimuskoulutuksen järjestämistavat

Sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa (lähihoitaja) voi suorittaa oppisopimusjärjestelmän avulla. Oppisopimuskoulutuksen järjestämistapoja on kaksi; työvoimapoliittinen oppisopimuskoulutus ja sosiaali- ja terveystoimialan itse rahoittama oppisopimuskoulutus.

Työvoimapoliittisen koulutuksen rahoitus ja opiskelijavalintojen perusteet tulevat valtion lainsäädännöstä. Työvoimapoliittisen oppisopimuksen kriteereinä ovat esimerkiksi koulutusta edeltävä työttömyys ja helsinkiläisyys. Koulutuksessa pärjäämiseen tarvitaan myös tietynlainen suomen kielen taito. Kielitaito voi olla riittämätöntä hoitotyöhön oppisopimuskoulutuksessa, vaikka hakijat hallitsevat suomen kieltä jonkun verran. Työvoiman saatavuus työvoimapoliittisten koulutusten osalta on ollut riittämätöntä.

Toimialan omaan oppisopimuskoulutukseen voi hakeutua ammatinvaihtaja ilman työttömyysjaksoa ja henkilön ei tarvitse olla helsinkiläinen. Lisäksi rekrytointia on voinut kohdentaa ruotsin kieltä osaavan työvoiman hankkimiseen. Erillismäärärahalla on voitu nostaa oppisopimusvolyymia, joka on ollut merkityksellistä työvoiman saatavuuden edistämisessä.

Oppisopimuskoulutusten volyyymi

Vuodelle 2022 sosiaali- ja terveystoimiala budjetoit erillismäärärahaa 1 300 000 euroa työvoimapula-alojen oppisopimuskoulutuksiin työvoiman saatavuutta helpottamaan. Sosiaali- ja terveystoimen erillismäärärahalla on järjestetty 16 hoiva-avustaja- ja 20 lähihoitajaopiskelijalle oppisopimuskoulutusta sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa ja perhe- ja sosiaalipalveluissa.

Hoiva-avustaja- ja lähihoitaja oppisopimusopiskelijoita on ollut maaliskuussa 2021 yhteensä 34 opiskelijaa ja huhtikuussa 2022 yhteensä 52 opiskelijaa, mukaan lukien sosiaali- ja terveystoimen omarahoitteiset ja työvoimapoliittiset oppisopimuskoulutukset.

Taulukko 1. Oppisopimusopiskelijoiden määrä 6/2022

Oppisopimusopiskelijat Hki kaupungilla (20.6.2022)	Työvoimapoliittiset	Soten omarahoitteiset
Hoiva-avustaja	6	16
Lähihoitaja	10	20

Talousarvioaloitteen erillismääräraha oppisopimuskoulutukseen

30.08.2022

Talousarvioehdotuksessa esitetty oppisopimuspaikkojen lisääminen varhaiskasvatukseen ja terveydenhuoltoon on kannatettava ajatus. Sosiaali- ja terveystoimiala on budjetoinut vuodelle 2022 erillismäärärahaa oppisopimuspaikkoja varten ja tunnistanut oppisopimuskoulutuksen rekrytointimahdollisuudet.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että toimiala pyrkii lisäämään oppisopimuspaikkoja määrärahojen puitteissa. Oppisopimuspaikkojen lisäämisen kustannuksiin on huomioitava myös kustannukset, jotka koostuvat työssäoppimisjaksojen aikaisesta työpaikkaohjaajan ohjauksesta ja hallintokustannuksista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oppisopimuskoulutus lisää oppisopimusopiskelijan työhyvinvointia, jos opintoihin pääsee matalalla kynnyksellä ja saa tarpeeksi ohjausta työssäoppimisen jaksoina. Oppisopimusopiskelija voi myös lisätä työyhteisönsä työhyvinvointia."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ja 18 muun valtuutetun muun allekirjoittaneen talousarvioaloitteesta oppisopimusopiskelupaikkojen lisäyksestä varhaiskasvatukseen ja terveydenhuoltoon.

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mia Keinänen, henkilöstösuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42870
mia.keinanen(a)hel.fi
Sirpa Luukkala, hr-asiantuntija, puhelin: 310 67545
sirpa.luukkala(a)hel.fi
Lea Laitanen-Juslin, hr-asiantuntija: 310 37953
lea.laitanen(a)hel.fi

Liitteet

1 OSA30_oppisopimusopiskelupaikkojen lisäys varhaiskasvatukseen ja terveydenhuoltoon, Nuorteva Johanna (1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 166

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Nygård-Peltolan talousarvioaloitteesta koskien Helsingin toimialojen organisaatioiden toimistotilojen tarpeen arviointia ydinkeskustassa

HEL 2022-003332 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuulikki Rask, tilahallintapäällikkö, puhelin: 09 310 27715
tuulikki.o.rask(a)hel.fi
Elina Borchers, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 25347
elina.borchers(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin toimialojen organisaatioiden toimistotilojen tarve ydinkeskustassa, Nygård-Peltola Mia

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Nygård-Peltolan talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin tulisi selvittää, onko mahdollista siirtää toimialojen toimistotiloja toimimaan ydinkeskustasta kauemmaksi ulkokehille, joko kokonaisuudessaan tai niiltä osin, missä toimialan toiminnalle ei ole välttämätöntä sijaita ydinkeskustassa.

Sosiaali- ja terveystoimella ei ole toimistotiloja, jotka olisivat erotettavissa asiakkaiden vastaanottotiloista tai muutoin siirrettävissä pois toiminnan välittömästä läheisyydestä. Toimialan hallinto toimii Kallion vierastalossa, jota sosiaali- ja terveystoimi vuokraa kaupunkiympäristön

toimialalta, eikä voi näin ollen ottaa kantaa kiinteistön käyttötarkoituksen muuttamiseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus

Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveystuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystuollon ja pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtionvarainministeriö kohdentaa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimelle vuoden 2021 tilinpäätöstoteuman ja vuoden 2022 talousarvion perusteella talousarvioraamin vuodelle 2023, jossa talousarvioraami kasvaa väestönkasvun ja kustannustason nousun verran. Valtionvarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Toimistotilojen sijainti

Sosiaali- ja terveystoimen kaikki toimistotilat sijaitsevat asiakkaiden vastaanottotilojen yhteydessä tai perustellusta syystä toiminnan välittömässä läheisyydessä (esimerkiksi kotihoidon yksiköiden toimistotilat, joiden on tarkoituksenmukaista sijaita lähellä yksiköiden vastualueita). Poikkeuksena toimialan hallinto, joka toimii Kallion virastotalossa rakennuksessa 3 (Toinen linja 4 A). Kallion virastotalo on ainoa täysin toimistokäytössä oleva rakennus. Kiinteistön muissa rakennuksissa toimii muun muassa Kallion perhekeskus sekä Etelän lastensuojelu ja avohuollon tiloja.

Sosiaali- ja terveystoimi ei omista Kallion virastotalon kiinteistöä vaan vuokraa tilat kaupunkiympäristön toimialalta. Rakennuksessa 3 työskentelee noin 700 hallinnon työntekijää. Lisäksi siellä sijaitsevat hallinnon neuvotteluhuoneet, jossa muun muassa sosiaali- ja terveyslautakunta sekä toimialan ydintoiminnan päätöksentekijät kokoontuvat ja työskentelevät yhdessä. Kallion virastotalo toimii myös keskeisenä toimialan koulutusten järjestämisaikkana.

Covid-19-pandemia muutti työn tekemisen tapoja ja myös sosiaali- ja terveystoimialan hallinnossa on siirrytty monipaikkatyöhön. Työntekijöiden kohtaamiset ja läsnä tapahtuvat kokoukset sekä koulutukset ovat kuitenkin tärkeitä toiminnan kehittämiseksi ja siksi toimivat yhteiset tilat edelleen tarvitaan. Kallion virastotaloon kokoontuvat tarvittaessa myös ydintoiminnassa ympäri kaupunkia työskentelevät henkilöt, minkä vuoksi sen keskeinen sijainti on tärkeä.

Muutoksen kustannusvaikutukset

Sosiaali- ja terveystoimialalla on hallinnon käytössä Kallion virastotalossa noin 14 000 m². Vuosittain sosiaali- ja terveystoimi maksaa kaupunkiympäristön toimialalle vuokraa Kallion virastotalon toimisto- ja kokoustiloista noin 2,9 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että toimialalla on oltava toimivat ja helposti eri puolilta kaupunkia saavutettavat yhteiset työskentely- ja kokous- ja koulutustilat. Sosiaali- ja terveystoimi ei voi kiinteistön vuokralaisena ottaa kantaa Kallion virastotalon rakennuksen 3 käyttötarkoituksen muuttamiseen. Kallion virastotalo on kuitenkin osoittautunut hyväksi ja helpoksi saavutettavuuden näkökulmasta ja sitä on saneerattu monipaikkatyöhön toimivaksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Covid-19-pandemia on muuttanut työn tekemistä ja sosiaali- ja terveystoimen keskushallinnossa on otettu käyttöön uusia monipaikkatyöskentelyn tapoja. Sekä toiminnan kehittämisen, päätöksenteon sujuvuuden että työntekijöiden hyvinvoinnin näkökulmasta on kuitenkin tärkeää, että toimialalla on yhteisiä tiloja, joihin on helppo saapua eri puolilta kaupunkia ja joissa voi tarvittaessa työskennellä suurikin määrä ihmisiä yhtäaikaaisesti."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Mia Nygård-Peltolan talousarvioaloitteesta koskien sosiaali- ja terveystoimen toimitilojen siirtämistä kauemmaksi Helsingin ydinkeskustasta.

Lausuntoa on pyydetty 14.9.2022 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty myös muiden toimialalautakuntien lausunnot.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuulikki Rask, tilahallintapäällikkö, puhelin: 09 310 27715

30.08.2022

Asia/14

---

tuulikki.o.rask(a)hel.fi
Elina Borchers, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 25347
elina.borchers(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin toimialojen organisaatioiden toimistotilojen tarve ydinkeskus-
tassa, Nygård-Peltola Mia

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 167

Kotiateriapalvelun ja ateria-automaattipalvelun hankinta

HEL 2022-008209 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti

A hyväksyä kotiateriapalvelun ja ateria-automaattipalvelun hankinnan kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan

-tekemään hankinnasta päätöksen

-allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset

-päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Käsittely

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu salassa pidettävien asioiden tai asiakirjojen käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali- ja terveyslautakunnan nuorisoedustaja Rosa Saarinen ei osallistunut tämän asian käsittelyyn ja poistui kokouksesta ennen asian käsittelyn aloittamista.

Ennen asian käsittelyä jäsen Eva Biaudet ilmoitti esteellisyyden syyksi hallintolain 28.1 §:n 3 kohdan mukaisen intressijääviyden. Jäsen poistui kokouksesta asian koko käsittelyn ajaksi. Varajäsen ei osallistunut asian käsittelyyn.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Erja Turunen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43030
erja.turunen(a)hel.fi
Sanna Numminen, kotihoitopäällikkö, puhelin: 310 56263
sanna.numminen(a)hel.fi
Outi Ekebom, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 21183
outi.ekebom(a)hel.fi

Liitteet

30.08.2022

1	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
2	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
3	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
4	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
5	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
6	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
7	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
8	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
9	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
10	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)

Muutoksenhaku

A	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B	Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankinnan taustaa

Kotiateriapalveluja on hankittu eteläisen ja kaakkoisen kotihoitoyksikön asiakkaille talous- ja tukipalvelut -osaston osastopäällikön päätöksellä 28.8.2016 § 308 ja ateria-automaattipalvelua talous- ja tukipalvelut -osaston osastopäällikön päätöksellä 22.2.2017 § 79. Kotiateriapalvelujen sopimuskausi päättyy 31.1.2023 ja ateria-automaattipalvelun sopimus 30.9.2022. Palvelujen kilpailutukset on päätetty yhdistää, minkä vuoksi ateria-automaattipalvelua hankitaan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan päätöksellä 17.6.2022 § 55 suorahankintana ajalla 1.10.2022–31.1.2023.

Kotiaterioita on hankittu vuonna 2021 noin 166 000 kappaletta eteläisen ja kaakkoisen kotihoitoyksikön asiakkaille. Ateria-automaattiaterioita on hankittu noin 61 000 kappaletta.

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on kotiateriapalvelu sosiaali- ja terveystoimialan eteläisen ja kaakkoisen kotihoitoyksikön asiakkaille ja ateria-automaattipalvelu sosiaali- ja terveystoimialan kotihoiton, kuntouttavan arviointiyksikön ja asiakasohjauksen asiakkaille koko Helsingin alueella.

Kotiateriapalveluja ja ateria-automaattipalvelua hankitaan asiakkaille, joilla on esimerkiksi MNA-mittarilla todennettu vaikea virheravitsemus,

sairaus, toipilasaika tai muu erityinen syy, jonka vuoksi asiakas tarvitsee kotiin vietävän aterian tai erityisruokavalion, josta hän tai hänen läheisensä ei pysty huolehtimaan, eikä asiakas pysty kulkemaan lähistöllä olevaan ruokailupaikkaan. Kyseessä on sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 §:n mukainen kotipalvelu. Kotihoidon asiakkaat ovat pääsääntöisesti ikääntyneitä, joilla on usein lievästi alentunut fyysinen toimintakyky ja/tai he ovat muistisairaita, jotka vielä pärjäävät itsenäisesti omassa tutussa elinympäristössään muun muassa ateriapalvelujen avulla. Asiakkaina on myös rintamaveteraaneja ja sotainvalideja sekä omaishoidontuen piirissä olevia asiakkaita.

Nyt kilpailutettavien kotiateriapalvelujen piirissä on tällä hetkellä eteläisen kotihoitoyksikön alueella noin 300 asiakasta ja kaakkoisen kotihoitoyksikön alueella noin 220 asiakasta. Ateria-automaattipalvelujen piirissä on koko Helsingin alueella noin 230 asiakasta. Asiakasmäärät voivat muuttua sopimuskauden aikana ja palveluntuottajan tulee ottaa vastaan uudet asiakkaat.

Tarjouskilpailu

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä. Kilpailutuksessa tarjouksen voi jättää yhteen tai useampaan osa-alueeseen.

Kilpailutus sisältää kolme (3) osa-aluetta, jotka ovat:

osa-alue 1: Kotiateriapalvelu eteläisen kotihoitoyksikön asiakkaille

osa-alue 2: Kotiateriapalvelu kaakkoisen kotihoitoyksikön asiakkaille

osa-alue 3: Ateria-automaattipalvelu

Kilpailutuksella perustetaan puitejärjestely, johon valitaan yksi (1) palveluntuottajaa kuhunkin osa-alueeseen kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella. Palveluntuottaja voi tulla valituksi yhden tai useamman alueen puitejärjestelyyn.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on liitteinä 1–10 (palvelukuvaukset, tarjouspyyntöluonnos, sopimusluonnos, tietosuoja- ja salassapitoliite ja käsittelytoimien kuvaus, seuranta ja sanktioliitteet, vastuullisuuskriteerien seurantataulukko, kilpailutusasiakirja työllistämisestä). Hankintalain (1397/2016) 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

Palvelun laatu ja tarjousten vertailuperuste

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

30.08.2022

Tarjousten vertailuperusteena käytetään kokonaistaloudellista edullisuutta, jossa hinnan painoarvo on 70 prosenttia ja laadun 30 prosenttia kokonaisvertailupisteistä. Tarjousten vertailu tehdään osa-alueittain.

Tuotettavalle palvelulle ja palveluntarjoajille on asetettu vertailtavien laatukriteerin lisäksi ehdottomat vähimmäisvaatimukset, jotka on esitetty esityksen liitteenä olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa (liitteet 1–10). Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan. Tilaaaja valvoo vähimmäisvaatimusten toteutumista ja sopimusehtojen noudattamista.

Tehtävä sopimus

Palveluhankinnan sopimuskausi on 1.2.2023–28.2.2026.

Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on 8 200 000 euroa.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt arvioidut hankintamäärät perustuvat aiempien vuosien ostoihin, eivätkä ne sido Helsingin kaupunkia. Palvelua tilataan tarpeen mukaan.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 24.5.2022 § 104 päättänyt sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Hankinnasta solmittavat sopimukset ja sopimusten allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimukset allekirjoittaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja. Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoitukseenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Erja Turunen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43030
erja.turunen(a)hel.fi

30.08.2022

Sanna Numminen, kotihoitopäällikkö, puhelin: 310 56263
sanna.numminen(a)hel.fi

Outi Ekebom, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 21183
outi.ekebom(a)hel.fi

Liitteet

1	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
2	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
3	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
4	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
5	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
6	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
7	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
8	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
9	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
10	Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)

Muutoksenhaku

A	Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
B	Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut
Tukipalvelut
Hankintapalvelut

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.08.2022 § 139

§ 168

Asiakasmaksujen määräaikainen perimättä jättäminen koronaepidemian tai siitä aiheutuneen hoitovelan vuoksi 17-vuotiaina ilman suun ja hampaiden tutkimusta ja hoitoa vuosina 2020–2021 jääneiltä asiakkailta

HEL 2022-009619 T 02 06 07

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti määräaikaisesti päätöksestä alkaen vuoden 2023 loppuun saakka luopua perimästä suun terveydenhuollon asiakasmaksuja suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta 18 vuotta täyttäneiltä asiakkailta, jotka ovat vuosien 2020–2021 aikana 17-vuotiaina hakeutuneet hoitoon tai suun terveystarkastukseen, mutta joiden hoitoa ei pystytty koronaepidemian tai sen hoitovelan purkamisen vuoksi järjestämään asiakasmaksuttomana.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sebastian Kaste, johtajahammaslääkäri, puhelin: 310 25590
sebastian.kaste(a)hel.fi
Matti Aukia, vs. ylihammaslääkäri, puhelin: 310 75316
matti.aukia(a)hel.fi
Anni Helkiö, vs. johtava ylihammaslääkäri, puhelin: 310 74488
anni.helkio(a)hel.fi

Liitteet

1 Laskelma esityksen mukaan perimättä jäävistä asiakasmaksuista

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Koronaepidemian alkaessa (03/2020) kiireetöntä suun terveydenhoitoa tarvitsevien asiakkaiden ajanvaraukset peruttiin. Valtaosa asiakkaista laitettiin kutsujonoon, myös osa näistä oli 17-vuotiaita. Kaikki ne kiireetömän hoidon tarpeessa olevat asiakkaat, joille ei koronaepidemian aikana tai sen jälkeen ole pystytty antamaan aikaa suun terveydenhuoltoon, on laitettu kutsujonoon. Kutsujonoa on aktiivisesti purettu syys-

kuusta 2020 alkaen. Potilaita on ohjattu omaan toimintaan, ostopalveluun ja palvelusetelitoimintaan.

Tällä hetkellä suun terveydenhuollossa on kutsumatta hoitoon tai suun terveystarkastukseen 663 asiakasta, jotka ovat olleet 17-vuotiaita koronaepidemian tai koronahoitovelan purkamisen aikana (vuodet 2020–2021). Näiden nuorten hoito olisi ollut asiakasmaksuasetuksen mukaisesti maksutonta, jos se olisi suoritettu heidän ollessaan 17-vuotiaita. Näiden asiakkaiden asiakasmaksuista luovutaan määräaikaista.

Lainsäädännön perusteella (Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 2011/338) lapselle, jolla on erityinen riski sairastua suusairauksiin, on järjestettävä tehostettu ehkäisevä suun terveydenhuolto ja yksilöllisesti määritellyt terveystarkastukset. Osalla näistä erityisen riskin 17-vuotiaista suun terveydenhoito on viivästynyt koronaepidemian aikana.

Asiaksmaksu luopuminen on perusteltua, koska hoidon maksut saattavat osalla nuorista muodostua esteeksi hammashoitoon hakeutumiselle. Tällä esitetyllä maksuvapautuspäätöksellä turvataan yhdenvertainen suun terveydenhoito ja asiakasmaksuttomuus maksuvapautuspäätöksen kohteena oleville asiakkaille.

Hoitoa odottavat asiakkaat

Jonossa on asiakkaita, jotka

- odottavat pääsyä suun terveystarkastukseen tai tutkimukseen,
- joilla suusairauksien hoito on kesken (esimerkiksi juurihoito, iensairauksien hoito, korjaava hoito tai suunnitteilla oleva hampaan poistoleikkaus)
- odottavat oikomishoidon seulontaa tai oikomishoidon aloitusta.

Suun terveystarkastusta ja/tai hoitoa odottaa yhteensä 592 asiakasta, joiden syntymävuodet ovat välillä 2002–2004. Oikomishoidon seulontaa tai aloitusta odottaa yhteensä 71 asiakasta, joiden syntymävuodet ovat välillä 2003–2004.

Suun terveystarkastus ja/tai hoito

Maksuvapautusta esitetään 592 asiakkaalle hoitokokonaisuudesta, johon kuuluu

- hammaslääkärin suun tutkimus tarvittavine röntgenkuvineen
- tutkimuksen perusteella tehdyn hoitosuunnitelman mukainen hoito käyntimaksuineen

- mikäli hoitosuunnitelman mukainen hoito sisältää hammasproteettisia tai parentafysiologisia töitä, myös hammaslaboratoriokustannukset kuuluvat maksuvapautuksen piiriin.

Asiakkaille lähetetään ajanvarausaika hammaslääkärin tutkimukseen ja samalla kerrotaan kirjeitse maksuvapautuksesta. Hammaslääkäri tekee suun ja hampaiston tutkimuksen ja hoitosuunnitelman, johon hän kirjaa maksuvapautuksen piiriin kuuluvan hoitokokonaisuuden ja toimenpiteet. Asia käydään läpi potilaan kanssa.

Oikomishoidon seulonta ja alkutarkastus

Maksuvapautusta esitetään 71 asiakkaalle oikomishoidon seulontaan ja oikomishoitoon liittyvästä hoitokokonaisuudesta, johon kuuluvat

- oikomishoidon hoidon tarpeen arviointikäynti (oikomishoidon seulonta) oikomishoidon erikoishammaslääkärillä mukaan lukien tarvittavat röntgenkuvat ja käyntimaksut
- mikäli asiakas on oikeutettu oikomishoidon erikoishammaslääkärin antaman pisteytyksen perusteella julkisin varoin tuettuun oikomishoitoon (seulontakäynnin perusteella tai asiakkaalla on aikaisemmin todettu oikeutus hoitoon):
  - erikoishammaslääkärin tekemä erikoisalakohtainen tutkimus (SAA03) tarvittavine lisätutkimuksineen sekä hoitosuunnitelma
  - oikomishoidon aloitukseen ja kojeistukseen liittyvät käynnit, mukaan lukien mahdolliset hammaslaboratoriokustannukset, seulonta- tai alkutarkastuskäynti, hoitosuunnitelman tekeminen sekä tarvittavat kojeistukset sekä röntgenkuvat.

Asiakkaille lähetetään aika suun terveydenhuollon erikoishammaslääkärille, joka tekee hänelle oikomishoidon tarpeen arvion. Hoitoon otettavien asiakkaiden tulee täyttää hoitoonottokriteerit.

[\(Yhtenäiset kiireettömän hoidon perusteet 2019, Hampaiston, kasvojen ja leukojen poikkeavuuksien oikomishoito\).](#)

Oikomishoidon kojeistuksen jälkeen potilaalta peritään asiakasmaksuasetuksen mukaiset asiakasmaksut.

Kustannusten arviointi

Suun terveystarkastusten ja hoidon kustannukset arvioidaan aikuispotilaiden keskimääräisen toteuman mukaan. Esityksen mukaan perimättä jäävien asiakasmaksujen ja kustannusten määrä olisi perushoidon tutkimuksen ja hoidon osalta 592 asiakkaalta yhteensä 90 000 euroa. Oi-

30.08.2022

komishoidon kustannusten arviointi perustuu oletukseen kiinteäkoje-
hoidosta ja siihen, että noin 12 prosenttia seulottavista otetaan oiko-
mishoidon piiriin. Oikomishoidon seulonta-, alkutarkastus- ja kojeistus-
käyntien osalta perimättä jäävien asiakasmaksujen ja kustannusten
määrä 71 asiakkaalta olisi yhteensä 8 000 euroa. Yhteensä perimättä
jääviä asiakasmaksuja ja kustannuksia 663 asiakkaalta olisi 98 000 eu-
roa.

Liitteenä on laskelma esityksen mukaan perimättä jäävistä asiakas-
maksuista.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 koh-
dan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toi-
mialautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja
rajat, joiden mukaan viranomainen päättää hinnoista, maksuista, vuok-
rista ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan
maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta. Sosiaali- ja
terveyslautakunnalla on siten toimivalta päättää jättää perimättä asia-
kasmaksu määräaikaista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suun terveys on tärkeä osa yleisterveyttä. Maksuton hoito edistää
nuorten hammashoitoon hakeutumista, jolloin suun terveyden ongel-
miin päästään puuttumaan ajoissa ja vältetään suurempi hoidon tarve
tulevaisuudessa. Ajoissa toteutetulla hoidolla hillitään suusairauksien
hoidontarpeen lisääntymistä, tulevaa hoidon kysynnän kasvua ja myös
potilaalle itselleen aiheutuvia lisäkuluja. Suun terveyttä ylläpitäviin ta-
poihin ja tottumuksiin vaikuttamalla voidaan tukea nuorta ylläpitämään
hyvää suun ja hampaiden terveyttä aikuisiässä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sebastian Kaste, johtajahammaslääkäri, puhelin: 310 25590
sebastian.kaste(a)hel.fi
Matti Aukia, vs. ylihammaslääkäri, puhelin: 310 75316
matti.aukia(a)hel.fi
Anni Helkiö, vs. johtava ylihammaslääkäri, puhelin: 310 74488
anni.helkio(a)hel.fi

Liitteet

1 Laskelma esityksen mukaan perimättä jäävistä asiakasmaksuista

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

30.08.2022

Asia/16

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Terveys- ja päihdepalvelut

§ 169

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mirita Saxbergin ym. valtuustoaloitteesta koskien sosiaali- ja terveystalvölujuen palvelusetelien arvojen tarkistamista

HEL 2022-005977 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mirita Saxbergin ja 16 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien sosiaali- ja terveystalvölujuen palvelusetelien arvojen tarkistamista:

”Aloitteessa todetaan, että jos palvelusetelien arvo on palvelusta asiakkaalle aiheutuneisiin kustannuksiin nähden riittämätön, haittaa se yhdenvertaisuuden toteutumista ja alan yrittäjien toimintamahdollisuuksia. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Helsingin tulisi tarkistaa sosiaali- ja terveystalvölujuen palvelusetelien arvoja siten, että ne vastaavat yleisten kustannusten nousua.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että yleiseen kaikkien sosiaali ja terveystalvölujuen palvelusetelien arvojen tarkistamiseen toteuttamiseen ei ole tarpeellista ryhtyä, koska nykyiset palvelusetelien arvot vastaavat pääosin omasta tuotannosta ja mahdollisesta ostopalvelusta aiheutuvia kustannuksia.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo kuitenkin, että palvelusetelien arvoja tulee arvioida jatkuvasti ja arvojen tarkistamista tuodaan päätöksentekoon aina, kun niiden tarkistamiselle on tarve asiakkaiden palvelun saannin varmistamiseksi. Tätä on erityisen tärkeää tehdä tilanteissa, jossa kustannusten nousu on voimakasta. Erityisesti lautakunta korostaa tarvetta sille, että oman tuotannon kustannukset ovat avoimet ja selkeästi vertailtavissa palvelusetelien hinnoitteluun.

Palvelusetelien asiointi- ja hallinnointijärjestelmän vaihtumisen yhteydessä vuonna 2020 kaikkien käytössä olevien palvelusetelien sääntökirjat ja arvot tarkasteltiin ja niihin tehtiin tarvittavat muutokset. Tämän jälkeen palvelusetelien arvojen korotuksia on tuotu palvelukohtaisesti lautakunnalle hyväksyttäväksi välittömästi, jos on havaittu, että palvelusetelien nykyinen arvo ei todellisuudessa kata palvelun kustannuksia tai asiakkaan saama palvelu vaarantuu.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kuitenkin kehottaa toimialaa tarkastamaan niiden palvelusetelien arvot, jotka on hinnoiteltu viimeksi kyseisen palvelusetelien käyttöönottoaiheessa, ja tuomaan näiden palvelu-

setelien osalta mahdolliset arvon korotukset lautakunnalle päätettäväksi.

Palvelusetelistä päättäminen Helsingissä

Palvelusetelillä tarkoitetaan palvelun järjestämisvastuussa olevan kunnan sosiaali- ja terveystalouden saajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti. Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan vastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveystalouksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveystaloukset, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Hallintosäännön 18 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaan sosiaali- ja terveystaloutta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan vi-
ranhaltija päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä palvelusetelin arvon vahvistamisesta.

Palvelusetelin arvon määrittely

Palvelusetelin arvon päättää kunta. Kunta arvioi asiakkaan palveluntarpeen, myöntää palvelusetelin ja sitoutuu maksamaan asiakkaan hankkimat palvelut palvelusetelin arvoon asti. Asiakkaalla on aina oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet kunnan muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

Palvelusetelilain 7 §:n mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvoitu omavastuuosuus.

Palvelusetelien arvon määrittely perustuu aina toimintoperusteiseen kustannuslaskentaan, jonka perustana on kunkin palvelun oman tuotannon palveluprosessi. Jokaiselle palveluprosessin kohdalle on laskettu voimavarojen käyttö ja tätä vastaava kustannus.

Tämän lisäksi palvelusetelin arvon määrittelyssä huomioidaan mahdolliset ostopalvelusta aiheutuvat kustannukset.

Palvelusetelin arvon määrittelyä tehdään lisäksi yhteistyössä palveluntuottajien sekä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Palvelusetelin käyttöönoton yhteydessä tarkastellaan palvelun nykyinen tuotantorakenne sekä palvelusetelin soveltuvuus kyseiseen palve-

luun. Valmistelun yhteydessä arvioidaan lisäksi, mikä on palvelusetelin suhde omaan toimintaan ja minkälaista ostovolyymiä on suunniteltu.

Palvelujen järjestämisen palvelusetelien avulla arvioidaan olevan pääosin kustannusneutraalia omaan toimintaan verrattuna. Muilta osin palveluseteliä tarjotaan budjetin sisällä oman tuotannon ja ostopalvelun vaihtoehtona.

Mikäli palvelusetelin kustannukset ylittävät reilusti oman tuotannon tai ostopalvelusta aiheutuvat tuotannon kustannukset, on toimialalla syytä arvioida kyseisen palvelun tuottamistapaa uudestaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelin käyttö tuottamistapana parantaa sosiaali- ja terveystalouden palvelujen saatavuutta, monipuolistaa palvelutuotantoa sekä edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Palvelusetelien käyttö oman tuotannon ja ostopalvelun tukena lisää helsinkiläisten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia sekä voinnin mahdollisuuksia sosiaali- ja terveystaloudissa.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Muutetaan lausunnon kolmas kappale seuraavaksi:

”Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo kuitenkin, että palvelusetelien arvoja tulee arvioida jatkuvasti ja arvojen tarkistamisia tuodaan päätöksentekoon aina, kun niiden tarkistamiselle on tarve asiakkaiden palvelun saannin varmistamiseksi. Tätä on erityisen tärkeää tehdä tilanteissa, jossa kustannusten nousu on voimakasta. Erityisesti lautakunta korostaa tarvetta sille, että oman tuotannon kustannukset ovat avoimet ja selkeästi vertailtavissa palvelusetelien hinnoitteluun.”

Kannattaja: jäsen Eva Biaudet

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Johanna Kahilakoski, kilpailutus- ja sopimuspäällikkö, puhelin: 310 21831
johanna.kahilakoski(a)hel.fi
Tanja Ehanto, suunnittelija, puhelin: 310 20478
tanja.ehanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mirita Saxbergin ja 16 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien sosiaali- ja terveystalouden palvelusetelien arvojen tarkistamista:

”Aloitteessa todetaan, että jos palvelusetelien arvo on palvelusta asiakkaalle aiheutuneisiin kustannuksiin nähden riittämätön, haittaa se ydenvertaisuuden toteutumista ja alan yrittäjien toimintamahdollisuuksia. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Helsingin tulisi tarkistaa sosiaali- ja terveystalouden palvelusetelien arvoja siten, että ne vastaavat yleisten kustannusten nousua.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että yleiseen kaikkien sosiaali ja terveystalouden palvelusetelien arvojen tarkistamiseen toteuttamiseen ei ole tarpeellista ryhtyä, koska nykyiset palvelusetelien arvot vastaavat pääosin omasta tuotannosta ja mahdollisesta ostopalvelusta aiheutuvia kustannuksia.

Sosiaali- ja terveyslautakunta lisäksi toteaa, että palvelusetelien arvoja arvioidaan jatkuvasti ja arvojen tarkistamista tuodaan päätöksentekoon aina tarvittaessa.

Palvelusetelien asiointi- ja hallinnointijärjestelmän vaihtumisen yhteydessä vuonna 2020 kaikkien käytössä olevien palvelusetelien sääntökirjat ja arvot tarkasteltiin ja niihin tehtiin tarvittavat muutokset. Tämän jälkeen palvelusetelien arvojen korotuksia on tuotu palvelukohtaisesti lautakunnalle hyväksyttäväksi välittömästi, jos on havaittu, että palvelusetelien nykyinen arvo ei todellisuudessa kata palvelun kustannuksia tai asiakkaan saama palvelu vaarantuu.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kuitenkin kehottaa toimialaa tarkastamaan niiden palvelusetelien arvot, jotka on hinnoiteltu viimeksi kyseisen palvelusetelien käyttöönottoaiheessa, ja tuomaan näiden palvelu-

setelien osalta mahdolliset arvon korotukset lautakunnalle päätettäväksi.

Palvelusetelistä päättäminen Helsingissä

Palvelusetelillä tarkoitetaan palvelun järjestämisvastuussa olevan kunnan sosiaali- ja terveystalouden saajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman palvelun kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti. Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan vastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveystalouksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 4 §:n mukaan kunta päättää ne sosiaali- ja terveystalouksia, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä.

Hallintosäännön 18 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaan sosiaali- ja terveystalouksia päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan vi-
ranhaltija päättää palvelusetelin käyttämisestä sekä palvelusetelin arvon vahvistamisesta.

Palvelusetelin arvon määrittely

Palvelusetelin arvon päättää kunta. Kunta arvioi asiakkaan palveluntarpeen, myöntää palvelusetelin ja sitoutuu maksamaan asiakkaan hankkimat palvelut palvelusetelin arvoon asti. Asiakkaalla on aina oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan tulee ohjata hänet kunnan muilla tavoin järjestämien palvelujen piiriin.

Palvelusetelilain 7 §:n mukaan kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Palvelusetelien arvon määrittely perustuu aina toimintoperusteiseen kustannuslaskentaan, jonka perustana on kunkin palvelun oman tuotannon palveluprosessi. Jokaiselle palveluprosessin kohdalle on laskettu voimavarojen käyttö ja tätä vastaava kustannus.

Tämän lisäksi palvelusetelin arvon määrittelyssä huomioidaan mahdolliset ostopalvelusta aiheutuvat kustannukset.

Palvelusetelin arvon määrittelyä tehdään lisäksi yhteistyössä palveluntuottajien sekä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Palvelusetelin käyttöönoton yhteydessä tarkastellaan palvelun nykyinen tuotantorakenne sekä palvelusetelin soveltuvuus kyseiseen palve-

30.08.2022

luun. Valmistelun yhteydessä arvioidaan lisäksi, mikä on palvelusetelin suhde omaan toimintaan ja minkälaista ostovolyymiä on suunniteltu.

Palvelujen järjestämisen palvelusetelien avulla arvioidaan olevan pääosin kustannusneutraalia omaan toimintaan verrattuna. Muilta osin palveluseteliä tarjotaan budjetin sisällä oman tuotannon ja ostopalvelun vaihtoehtona.

Mikäli palvelusetelin kustannukset ylittävät reilusti oman tuotannon tai ostopalvelusta aiheutuvat tuotannon kustannukset, on toimialalla syytä arvioida kyseisen palvelun tuottamistapaa uudestaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palvelusetelin käyttö tuottamistapana parantaa sosiaali- ja terveystalouden palvelujen saatavuutta, monipuolistaa palvelutuotantoa sekä edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä.

Palvelusetelien käyttö oman tuotannon ja ostopalvelun tukena lisää helsinkiläisten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia sekä voinnin mahdollisuuksia sosiaali- ja terveystaloudissa.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mirita Saxbergin ja 16 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien sosiaali- ja terveystalouden palvelusetelien arvojen tarkistamista. Lausuntoa on pyydetty 13.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Johanna Kahilakoski, kilpailutus- ja sopimuspäällikkö, puhelin: 310 21831
johanna.kahilakoski(a)hel.fi
Tanja Ehanto, suunnittelija, puhelin: 310 20478
tanja.ehanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mirita Saxbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

30.08.2022

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.08.2022 § 140

HEL 2022-005977 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.08.2022 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Seija Muurisen ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Johanna Kahilakoski, kilpailutus- ja sopimuspäällikkö, puhelin: 310 21831
johanna.kahilakoski(a)hel.fi
Tanja Ehanto, suunnittelija, puhelin: 310 20478
tanja.ehanto(a)hel.fi

§ 170

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle kristillisdemokraattien valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta koskien Helsingin kaupungin hammashoidon parantamista

HEL 2022-007422 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle kristillisdemokraattien valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupungin hammashoitoa tulisi parantaa luopumalla kokonaan kokonaishoidon (KOHO) - palvelusetelistä ja kehittämällä tutkimus- ja hoito (TUTHO) - palveluseteliä paremmin tilanteeseen sopivaksi laajentamalla sen sisältöä aiemmasta siten, että tarvittaessa useampi kuin kaksi hammasta voidaan korjata palvelusetelin avulla. Lisäksi esitetään, että kaupungin määrittämästä ylärajasta palvelusetelituottajien toimenpidehinnoille luovutaan ja tehdään korotukset palvelusetelin korvaustaksoihin.

Helsingin kaupungin suun terveydenhuollon kiireettömän hammashoidon tilanne ja palvelutuotanto

Helsingin kaupungin suun terveydenhuollon kiireettömän hammashoidon tilanne on vaikeutunut koronapandemian aiheuttaman hoitovelan ja suun terveydenhuollon henkilöstön heikon saatavuuden takia. Suun terveydenhuollon palveluja järjestetään väestölle ja asiakkaille monituottajamallilla: omana toimintana, ostopalveluna kaupungin ja kumppaneiden tiloissa sekä palveluseteleillä. Vuonna 2021 Helsingin kaupungin suun terveydenhuollon käynneistä 14 prosenttia (57 000 käyntiä) tuotettiin palveluseteleillä. Helsingin suun terveydenhuollon hyväksymiä palvelusetelituottajia on 30 yritystä, joissa työskentelee palvelusetelitoiminnan piirissä yli 230 hammaslääkärinä ja 180 suuhygienistiä.

Palvelusetelit Helsingin kaupungin suun terveydenhuollossa

Palveluseteli soveltuu erinomaisesti tietyille asiakasryhmille. Palvelusetelit ovat olleet käytössä Helsingin kaupungin suun terveydenhuollossa vuodesta 2011. Tällä hetkellä erilaisia palveluseteleitä on käytössä viisi kappaletta. Käytössä olevat palvelusetelit ovat ensiavun jatkohoidon palveluseteli, kokonaishoidon palveluseteli, tutkimus- ja hoito - palveluseteli, lohkeama-palveluseteli ja uusi kokonaishoidon palveluseteli.

Uuden kokonaishoidon palvelusetelin pilotointi aloitettiin 15.2.2021. Kokonaishoidon palvelusetelin tavoitteellinen kehittäminen pohjautuu

siihen monivuotiseen kokemukseen, mitä Helsingin suun terveydenhuolto on saanut neljästä aiemmin kehittämistään, eri asiakastarpeisiin suunnatuista ja edelleen käytössä olevista palveluseleleistään ja palvelusetelitoiminnasta.

TUTHO-palveluseteli

TUTHO-palvelusetelin käytöstä ei ole luovuttu.

TUTHO-palveluseteli on suppea kokonaisuus, joka sisältää palveluntuottajahammaslääkärin tekemän tutkimuksen, ennalta ehkäisevät toimenpiteet ja tarvittaessa bitewing-röntgenkuvat (tutkimusosa). Mikäli potilaalla on hoidon tarvetta tai panoraatomografiakuvauksen tarvetta, palveluntuottajahammaslääkäri voi potilaan kanssa sopia jatkaa hoitoa setelin määritelmän mukaisesti: enintään kahden hampaan hoito, kaksi parodontologista hoitokäyntiä ja panoraatomografiakuvaus. Panoraatomografiakuvaus sisältyy TUTHO-kokonaisuuteen 1.8.2022 alkaen.

Tutkimusosalla on kiinteä palveluseteliarvo. Mahdollisesti lisäksi tulevien, kokonaisuuteen sisältyvien toimenpiteiden palveluseteliarvot määrittyvät toimenpidekohtaisesti.

TUTHO-palveluseteli soveltuu suppean sisältönsä takia paljon kaapeammalle asiakasryhmälle kuin KOHO-palveluseteli.

KOHO-palveluseteli

Palvelusetelien käytön yksi suurimmista haasteista on ollut myönnettyjen setelien käyttämättä ja kesken jääminen, hoidon pilkkoutuminen eri toimijoiden välille ja se, että palvelusetelillä hankitaan vain osa potilaan hoidosta. KOHO-palveluseteliä käyttäessään asiakas saa tarvitsemansa tutkimuksen sekä hoidon sujuvasti ja kokonaisuudessaan yhdeltä palveluntuottajalta. Potilaan omavastuuosuus ja palveluntuottajalle maksettava korvaus eroavat KOHO-palvelusetelissä muihin käytössä oleviin palveluseleihin verrattuna. Potilaan maksama omavastuuosuus on KOHO-palvelusetelissä palveluntuottajasta riippumatta samansuuruinen kuin asiakasmaksu, jonka potilas maksaisi ollessaan hoidettavana Helsingin kaupungin omassa toiminnassa. Tämä lisää asiakkaiden yhdenvertaisuutta ja valinnanvapautta.

KOHO-palvelusetelin korvausmallilla pyritään kannustamaan potilaiden kokonaisvaltaiseen hoitoon yksittäisten suoritteiden sijaan. Palveluntuottajalle maksettava korvaus jakaantuu asiakkaan ikään perustuvaan kertakorvaukseen, suoritekorvauksiin ja asiakasmaksuihin. Suoritekorvauksilla on erikseen erotettu hoitojaksosta ne osa-alueet, joissa halutaan kannustaa potilaan entistä vaikuttavampaan hoitoon. Niissä on

huomioitu myös ne hoitajaksojen osa-alueet, joissa hoitojen laajuuksien vaihtelu voi olla suurta. Tällä tasataan myös palveluntuottajien taloudellista riskiä.

KOHO-palveluseteleitä on myönnetty aikavälillä 15.2.2021–31.5.2022 yhteensä 8 468 kappaletta. Päättyessään edellisen kerran KOHO-palvelustelin hinnoittelusta 1.2.2022 lautakunta edellytti, että seteliin liituvää kehitystyötä jatketaan tiiviissä vuorovaikutuksessa palveluntuottajien kanssa ja että KOHO-palvelusetelin toimivuudesta asiakkaan näkökulmasta, houkuttelevuudesta palveluntuottajan näkökulmasta ja vertautumisesta oman tuotannon kustannukseen tuodaan lautakunnalle selvitys seuraavan kuuden kuukauden kehityssyklin päätyttyä. Lautakunta katsoo, että KOHO-palvelusetelin toimivuutta on syytä tarkemmin arvioida tässä yhteydessä.”

Suun terveydenhuollon kokonaisvaltainen kehittäminen

Helsingin kaupungin suun terveydenhuollosta tehdään parhaillaan tuotantotapa-analyysiä sekä tuotteistusta ja kustannuslaskentaa. Tavoitteena on järjestämiskyvykkyyden lisääminen sosiaali- ja terveystoimialalla. Analyysissä tuotetaan tietoa suun terveydenhuollon kustannuksista, prosesseista, markkinasta, tuottajaohjauksesta ja asiakaskokemuksesta. Tulosten perusteella muodostetaan suosituksia, joita voidaan käyttää muun muassa suun terveydenhuollon palvelustrategisen suunnittelun ja palveluseteleiden jatkokehityksen tukena. Kustannuslaskennan tavoitteita ovat palveluseteleiden arvon määrittäminen huomioiden myös oman toiminnan kustannukset, suun terveydenhuollon palvelujen tuotteistaminen, omakustannehinnan laskenta ja eri tuotantotapojen suoritehintojen laskenta sekä vertailu talouden näkökulmasta. Tuotantotapa-analyysin tulokset esitellään sosiaali- ja terveyslautakunnalle loppuvuodesta 2022.

Palvelusetelitoiminnan kehittäminen

Kaupunkilaisten mahdollisuuksia hakeutua hoitoon palvelusetelillä on pyritty helpottamaan Helsingin suun terveydenhuollon asiakaspalvelukeskuksessa kesällä 2022 käyttöön otetun palvelusetelilinjan avulla. Potilas voi valita palvelusetelilinjan, jossa hän saa henkilökohtaista palvelusetelineuvontaa puhelimitse, ja jatkossa sen yhteydessä voidaan potilaalle tehdä välittömästi palveluseteli. Palvelusetelilinja on osa palveluseteliohjauksen monimuotoisuuden kehittämistä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että palvelusetelitoimintaa kehitettäessä arvioidaan myös TUTHO-palvelusetelin laajentamista koskemaan enemmän kuin kahden hampaan hoitoa. Esimerkiksi Espoossa TUTHO-palvelusetelin kaltaisella palvelusetelillä on mahdollisuus hoitaa alusta loppuun kolme hammasta.

Palveluseteleitä koskee laki sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseteleistä (569/2009). Lain 7 § määrittää: ”Kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.” Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että toimenpidehintojen ylärajalla varmistetaan asiakkaiden kohtuulliset omavastuuosuudet, ja tästä syystä ylärajasta luopuminen ei ole asiakkaan näkökulmasta kannatettavaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että palveluseteliarvoja, joiden perusteella palveluntuottajan korvaustaso määrittyy, on mahdollista arvioida suun terveydenhuollon kustannuslaskennan ja tuotantotapa-analyysin valmistuttua. Palvelusetelin arvonmuutos ei vaikuta asiakkaan maksamaan omavastuuosuuteen. Kuten aloitteessa mainittiin, tuottajakustannukset ovat nousseet, ja näin ollen korvausten korottaminen menisi kohonneiden kustannusten kattamiseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suun terveys vaikuttaa kokonaisvaltaisesti yksilön terveyteen, hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Oikea-aikainen ja tasavertainen hoitoon pääsy sekä kokonaisvaltainen suun terveyden hoito tukevat suun terveyden edistämistä. Palvelujen järjestäminen monituottajamallilla tukee palveluun ja hoitoon pääsyä. Kokonaisvaltaisen suun terveyden edistämisen ja hoidon tulee olla tavoitteena ja mahdollista kaikilla palvelun tuottamistavoilla. Helsingin kaupungin suun terveydenhuolto edistää omalta osaltaan kaupunkilaisten laadukasta ja hyvää suun terveydenhoitoa niin omissa kuin ostetuissa palveluissa.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Poistetaan KOHO-palveluseteli-otsikon osioista seuraavat:

”ja kokemusten mukaan asiakkaat ovat saaneet laadukasta ja vaikuttavaa hoitoa. Käyttöaste KOHO-palvelusetelien osalta on ollut parempi kuin muissa suun terveydenhuollon palveluseteleissä. Potilaat ovat siis hakeutuneet hoitoon ja käyttäneet KOHO-palvelusetelin useammin kuin muiden palvelusetelien käyttäjät. Tämä osoittaa, että KOHO-palveluseteli on sopinut sen saaneille asiakkaille ja palveluseteliprosessi toimii hyvin.

KOHO-palvelusetelin kehittämisessä suun terveydenhuolto on laajasti kuullut ja ottanut huomioon yksityissektorin edustajilta tulleita ehdotuksia. Muun muassa juurihoidot, keraamiset täytteet ja paikkaushoidon toimenpiteet nostettiin ehdotusten perusteella suoritekorvauksiin, paikkaushoidon suoritekorvausten maksamisen perusteena olevaa raja-arvoa laskettiin ja palvelusetelin arvoa nostettiin. Muutosten myötä KOHO-palvelusetelin korvaustaso, eli Helsingin kaupungin maksama korvaus palveluntuottajille, on noussut vuoden aikana lähes 30 prosenttia.

KOHO-palvelusetelin käyttöönotto on tukenut suun terveydenhuollon palvelujen järjestämistä, ja opittuja asioita on mahdollista hyödyntää laajemminkin suun terveydenhuollossa. Nämä liittyvät esimerkiksi laadunhallintaan ja valvontaan liittyviin seurantamittareihin, toiminnan sisällön raportointiin, tuotteistukseen ja kustannuslaskentaan, sidosryhmäyhteistyöhön, asiakkuussegmentointiin, asiakkaiden tasa-arvoiseen palveluun sekä asiakasohjauksen kehittämiseen.”

Lisäksi lisätään seuraava:

”Päättyessään edellisen kerran KOHO-palvelusetelin hinnoittelusta 1.2.2022 lautakunta edellytti, että seteliin liittyvää kehitystyötä jatketaan tiiviissä vuorovaikutuksessa palveluntuottajien kanssa ja että KOHO-palvelusetelin toimivuudesta asiakkaan näkökulmasta, houkuttelevuudesta palveluntuottajan näkökulmasta ja vertautumisesta oman tuotannon kustannukseen tuodaan lautakunnalle selvitys seuraavan kuuden kuukauden kehityssyklin päätyttyä. Lautakunta katsoo, että KOHO-palvelusetelin toimivuutta on syytä tarkemmin arvioida tässä yhteydessä.”

Palvelustelitoiminnan kehittäminen -otsikon osiosta poistetaan seuraava:

”KOHO-palveluseteli vähentää asiakkaan hoidon pilkkoutumista eri palveluntuottajien välillä.”

Kannattaja: jäsen Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyin vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sebastian Kaste, johtajahammaslääkäri, puhelin: 310 25590

sebastian.kaste(a)hel.fi

Liitteet

1 Kristillisdemokraattien valtuustoryhmän ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle kristillisdemokraattien valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupungin hammashoitoa tulisi parantaa luopumalla kokonaan kokonaishoidon (KOHO) - palvelusetelistä ja kehittämällä tutkimus- ja hoito (TUTHO) - palveluseteliä paremmin tilanteeseen sopivaksi laajentamalla sen sisältöä aiemmasta siten, että tarvittaessa useampi kuin kaksi hammasta voidaan korjata palvelusetelin avulla. Lisäksi esitetään, että kaupungin määrittämästä ylärajasta palvelusetelituottajien toimenpidehinnoille luovutaan ja tehdään korotukset palvelusetelin korvaustaksoihin.

Helsingin kaupungin suun terveydenhuollon kiireettömän hammashoidon tilanne ja palvelutuotanto

Helsingin kaupungin suun terveydenhuollon kiireettömän hammashoidon tilanne on vaikeutunut koronapandemian aiheuttaman hoitovelan ja suun terveydenhuollon henkilöstön heikon saatavuuden takia. Suun terveydenhuollon palveluja järjestetään väestölle ja asiakkaille monituottajamallilla: omana toimintana, ostopalveluna kaupungin ja kumppaneiden tiloissa sekä palveluseteleillä. Vuonna 2021 Helsingin kaupungin suun terveydenhuollon käynneistä 14 prosenttia (57 000 käyntiä) tuotettiin palveluseteleillä. Helsingin suun terveydenhuollon hyväksymiä palvelusetelituottajia on 30 yritystä, joissa työskentelee palvelusetelitoiminnan piirissä yli 230 hammaslääkärinä ja 180 suuhygienistiä.

Palvelusetelit Helsingin kaupungin suun terveydenhuollossa

Palveluseteli soveltuu erinomaisesti tietyille asiakasryhmille. Palvelusetelit ovat olleet käytössä Helsingin kaupungin suun terveydenhuollossa vuodesta 2011. Tällä hetkellä erilaisia palveluseteleitä on käytössä viisi kappaletta. Käytössä olevat palvelusetelit ovat ensiavun jatkohoidon palveluseteli, kokonaishoidon palveluseteli, tutkimus- ja hoito - palveluseteli, lohkeama-palveluseteli ja uusi kokonaishoidon palveluseteli.

Uuden kokonaishoidon palvelusetelin pilotointi aloitettiin 15.2.2021. Kokonaishoidon palvelusetelin tavoitteellinen kehittäminen pohjautuu siihen monivuotiseen kokemukseen, mitä Helsingin suun terveydenhuolto on saanut neljästä aiemmin kehittämistään, eri asiakastarpeisiin suunnatuista ja edelleen käytössä olevista palvelueteleleistään ja palvelusetelitoiminnasta.

TUTHO-palveluseteli

TUTHO-palvelusetelin käytöstä ei ole luovuttu.

TUTHO-palveluseteli on suppea kokonaisuus, joka sisältää palveluntuottajahammaslääkärin tekemän tutkimuksen, ennalta ehkäisevät toimenpiteet ja tarvittaessa bitewing-röntgenkuvat (tutkimusosa). Mikäli potilaalla on hoidon tarvetta tai panoraamatomografiakuvausten tarvetta, palveluntuottajahammaslääkäri voi potilaan kanssa sopia jatkua hoitoa setelin määritelmän mukaisesti: enintään kahden hampaan hoito, kaksi parodontologista hoitokäyntiä ja panoraamatomografiakuvaus. Panoraamatomografiakuvaus sisältyy TUTHO-kokonaisuuteen 1.8.2022 alkaen.

Tutkimusosalla on kiinteä palveluseteliarvo. Mahdollisesti lisäksi tulevien, kokonaisuuteen sisältyvien toimenpiteiden palveluseteliarvot määrittyvät toimenpidekohtaisesti.

TUTHO-palveluseteli soveltuu suppean sisältönsä takia paljon kaapeammalle asiakasryhmälle kuin KOHO-palveluseteli.

KOHO-palveluseteli

Palvelusetelien käytön yksi suurimmista haasteista on ollut myönnettyjen setelien käyttämättä ja kesken jääminen, hoidon pilkkoutuminen eri toimijoiden välille ja se, että palvelusetelillä hankitaan vain osa potilaan hoidosta. KOHO-palveluseteliä käyttäessään asiakas saa tarvitsemansa tutkimuksen sekä hoidon sujuvasti ja kokonaisuudessaan yhdeltä palveluntuottajalta. Potilaan omavastuuosuus ja palveluntuottajalle maksettava korvaus eroavat KOHO-palvelusetelissä muihin käytössä oleviin palvelueteleihin verrattuna. Potilaan maksama omavastuuosuus on KOHO-palvelusetelissä palveluntuottajasta riippumatta samansuuruinen kuin asiakasmaksu, jonka potilas maksaisi ollessaan hoidettavana Helsingin kaupungin omassa toiminnassa. Tämä lisää asiakkaiden yhdenvertaisuutta ja valinnanvapautta.

KOHO-palvelusetelin korvausmallilla pyritään kannustamaan potilaiden kokonaisvaltaiseen hoitoon yksittäisten suoritteiden sijaan. Palveluntuottajalle maksettava korvaus jakaantuu asiakkaan ikään perustuvaan kertakorvaukseen, suoritekorvauksiin ja asiakasmaksuihin. Suoritekor-

vauksilla on erikseen erotettu hoitajaksosta ne osa-alueet, joissa halutaan kannustaa potilaan entistä vaikuttavampaan hoitoon. Niissä on huomioitu myös ne hoitajaksojen osa-alueet, joissa hoitojen laajuuksien vaihtelu voi olla suurta. Tällä tasataan myös palveluntuottajien taloudellista riskiä.

KOHO-palvelusetelitä on myönnetty aikavälillä 15.2.2021–31.5.2022 yhteensä 8 468 kappaletta, ja kokemusten mukaan asiakkaat ovat saaneet laadukasta ja vaikuttavaa hoitoa. Käyttöaste KOHO-palvelusetelien osalta on ollut parempi kuin muissa suun terveydenhuollon palveluseteleissä. Potilaat ovat siis hakeutuneet hoitoon ja käyttäneet KOHO-palvelusetelin useammin kuin muiden palvelusetelien käyttäjät. Tämä osoittaa, että KOHO-palveluseteli on sopinut sen saaneille asiakkaille ja palveluseteliprosessi toimii hyvin.

KOHO-palvelusetelin kehittämisessä suun terveydenhuolto on laajasti kuullut ja ottanut huomioon yksityissektorin edustajilta tulleita ehdotuksia. Muun muassa juurihoidot, keraamiset täytteet ja paikkaushoidon toimenpiteet nostettiin ehdotusten perusteella suoritekorvauksiin, paikkaushoidon suoritekorvausten maksamisen perusteena olevaa raja-arvoa laskettiin ja palvelusetelin arvoa nostettiin. Muutosten myötä KOHO-palvelusetelin korvaustaso, eli Helsingin kaupungin maksama korvaus palveluntuottajille, on noussut vuoden aikana lähes 30 prosenttia.

KOHO-palvelusetelin käyttöönotto on tukenut suun terveydenhuollon palvelujen järjestämistä, ja opittuja asioita on mahdollista hyödyntää laajemminkin suun terveydenhuollossa. Nämä liittyvät esimerkiksi laadunhallintaan ja valvontaan liittyviin seurantamittareihin, toiminnan sisällön raportointiin, tuotteistukseen ja kustannuslaskentaan, sidosryhmäyhteistyöhön, asiakkuussegmentointiin, asiakkaiden tasa-arvoiseen palveluun sekä asiakasohjauksen kehittämiseen.

Suun terveydenhuollon kokonaisvaltainen kehittäminen

Helsingin kaupungin suun terveydenhuollosta tehdään parhaillaan tuotantotapa-analyysiä sekä tuotteistusta ja kustannuslaskentaa. Tavoitteena on järjestämiskyvyyden lisääminen sosiaali- ja terveystoimialalla. Analyysissä tuotetaan tietoa suun terveydenhuollon kustannuksista, prosesseista, markkinasta, tuottajaohjauksesta ja asiakaskokemuksesta. Tulosten perusteella muodostetaan suosituksia, joita voidaan käyttää muun muassa suun terveydenhuollon palvelustrategisen suunnittelun ja palvelusetelien jatkokehityksen tukena. Kustannuslaskennan tavoitteita ovat palvelusetelien arvon määrittäminen huomioiden myös oman toiminnan kustannukset, suun terveydenhuollon palvelujen tuotteistaminen, omakustannehinnan laskenta ja eri tuotantotapojen

suoritehintojen laskenta sekä vertailu talouden näkökulmasta. Tuotantotapa-analyysin tulokset esitellään sosiaali- ja terveyslautakunnalle loppuvuodesta 2022.

Palvelusetelitoiminnan kehittäminen

Kaupunkilaisten mahdollisuuksia hakeutua hoitoon palvelusetelillä on pyritty helpottamaan Helsingin suun terveydenhuollon asiakaspalvelukeskuksessa kesällä 2022 käyttöön otetun palvelusetelilinjan avulla. Potilas voi valita palvelusetelilinjan, jossa hän saa henkilökohtaista palvelusetelivertailua puhelimitse, ja jatkossa sen yhteydessä voidaan potilaalle tehdä välittömästi palveluseteli. Palvelusetelilinja on osa palveluseteliohjauksen monimuotoisuuden kehittämistä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että palvelusetelitoimintaa kehitettäessä arvioidaan myös TUTHO-palvelusetelin laajentamista koskemaan enemmän kuin kahden hampaan hoitoa. Esimerkiksi Espoossa TUTHO-palvelusetelin kaltaisella palvelusetelillä on mahdollisuus hoitaa alusta loppuun kolme hammasta. KOHO-palveluseteli vähentää asiakkaan hoidon pilkkoutumista eri palveluntuottajien välillä.

Palveluseteleitä koskee laki sosiaali- ja terveydenhuollon palveluseteleistä (569/2009). Lain 7 § määrittää: ”Kunnan tulee määrätä palvelusetelin arvo niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.” Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että toimenpidehintojen ylärajalla varmistetaan asiakkaiden kohtuulliset omavastuuosuudet, ja tästä syystä ylärajasta luopuminen ei ole asiakkaan näkökulmasta kannatettavaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että palveluseteliarvoja, joiden perusteella palveluntuottajan korvaustaso määrittyy, on mahdollista arvioida suun terveydenhuollon kustannuslaskennan ja tuotantotapa-analyysin valmistuttua. Palvelusetelin arvonmuutos ei vaikuta asiakkaan maksamaan omavastuuosuuteen. Kuten aloitteessa mainittiin, tuottajakustannukset ovat nousseet, ja näin ollen korvausten korottaminen menisi kohonneiden kustannusten kattamiseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suun terveys vaikuttaa kokonaisvaltaisesti yksilön terveyteen, hyvinvointiin ja elämänlaatuun. Oikea-aikainen ja tasavertainen hoitoon pääsy sekä kokonaisvaltainen suun terveyden hoito tukevat suun terveyden edistämistä. Palvelujen järjestäminen monituottajamallilla tukee palveluun ja hoitoon pääsyä. Kokonaisvaltaisen suun terveyden edis-

30.08.2022

tämisen ja hoidon tulee olla tavoitteena ja mahdollista kaikilla palvelun tuottamistavoilla. Helsingin kaupungin suun terveydenhuolto edistää omalta osaltaan kaupunkilaisten laadukasta ja hyvää suun terveydenhoitoa niin omissa kuin ostetuissa palveluissa."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle kristillisdemokraattien valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta koskien Helsingin kaupungin hammashoidon parantamista. Lausuntoa on pyydetty 13.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sebastian Kaste, johtajahammaslääkäri, puhelin: 310 25590
sebastian.kaste(a)hel.fi

Liitteet

1 Kristillisdemokraattien valtuustoryhmän ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.08.2022 § 141

HEL 2022-007422 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.08.2022 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Maaret Castrénin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sebastian Kaste, johtajahammaslääkäri, puhelin: 310 25590

30.08.2022

Asia/18

---

sebastian.kaste(a)hel.fi

§ 171

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta koskien ikääntyneiden
neuvoloiden perustamista seniorikeskuksiin**

HEL 2022-004678 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että selvitetään ikääntyneiden neuvoloiden perustamista seniorikeskusten yhteyteen toteuttaen ne käyttäjäryhmälle saavutettavalla ja helppokäyttöisellä tavalla. Aloitteessa todetaan, että Seniori-infon tarjoaman ikääntyneiden palveluohjauksen ja neuvonnan lisäksi tarvitaan laaja-alaisempaa terveysneuvontaa esimerkiksi liikunnan, terveellisen ruokavalion ja muun terveellisen elämäntavan tukemiseksi. Aloitteen mukaan ikääntyneiden neuvolat tarjoaisivat myös muistineuvontaa ja tukea sekä omaishoitajille että mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsiville. Niiden toiminta voisi perustua terveydenhoitajan ja/tai sosiaaliohjaajan kynnyksettömään vastaanottoon paikan päällä tai verkossa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että asian selvittämiseksi ja erillisille ikääntyneiden neuvoloille ei ole tarvetta, koska sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen Seniori-infon ja seniorikeskusten nykyisillä ohjauksella ja neuvontapalveluilla sekä niitä kehittämällä on mahdollista toteuttaa ikääntyneiden laaja-alaisempi terveys- ja toimintakykyhaittoja ehkäisevä toiminta.

Sosiaali- ja terveysneuvontaa ja asiakasohjausta koskevat lait ja kaupungin strateginen ohjaus

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalouksista (980/2012, 12 §) velvoittaa kuntaa järjestämään ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja. Terveystalouksilain (13326/2010) 13 §:n mukaan kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ehkäisyä tukevaa terveysneuvontaa. Terveystalouksilain on sisällytettävä kaikkiin terveydenhuollon palveluihin.

Helsingin vuosien 2021–2025 kaupunkistrategian helsinkiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat -kokonaisuuden tavoitteina on muun muassa palveluiden saatavuus riittävän lähellä, ennakoivan otteen paranta-

minen sekä digitaalisten sosiaali- ja terveyspalvelujen vahvistaminen. Sosiaali- ja terveystoimen toimintasuunnitelmassa vuodelle 2022 on ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden parantamisen toimenpiteenä lisätä mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeellelähtöön ottamalla kaikissa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palveluissa käyttöön liikkumissopimus. Suunnitelman mukaan myös sähköisiä palveluja kehitetään ja etäryhmien sekä etäkäyntien määrää lisätään.

Sosiaali- ja terveystoimen neuvonta- ja asiakasohjauspalvelut

Sosiaali- ja terveystoimessa asiakkaiden ohjausta ja neuvontaa on tarjolla sekä keskitettynä palveluna että lähipalveluna monessa toimintapisteessä. Ohjaus ja neuvonta sisältyvät kaikkiin palveluihin.

Ikääntyneiden keskitettyä asiakasohjausta ja yleisneuvontaa tarjoaa puhelimitse Seniori-info, joka ylläpitää myös Stadin seniori-info -nettisivustoa. Seniori-info tekee alustavan palvelutarpeen arvioinnin ja ohjaa asiakkaan tarvittaessa oikean asiantuntijan luokse, esimerkiksi muistineuvolaan tai järjestöjen tarjoamien palvelujen piiriin. Sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintasuunnitelman mukaisesti asiakaskontakteissa otetaan liikkuminen puheeksi. Seniori-info jalkautuu myös ikääntyneiden tilaisuuksiin ja asuinalueiden kauppakeskuksiin sekä kerran viikossa Kalasataman ja Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksiin ja kamaan ikääntyneille suunnattua informaatiota sosiaali- ja terveyspalveluista. Seniori-info kutsuu myös kaikki kyseisenä vuonna 75 tai 85 vuotta täyttävät Hyvinvointia arkeen -tilaisuuksiin, joissa kerrotaan muun muassa senioriliikunnan, suun terveydenhuollon sekä alueellisten palvelukeskusten toiminnasta.

Helsingissä on kymmenen seniorikeskusta eri puolilla kaupunkia. Niissä jokaisessa toimii palvelukeskus, joka tarjoaa ohjausta ja neuvontaa sekä järjestöjen kanssa tehtävänä yhteistyönä avointen ovien harrastus- ja ryhmätoimintaa ikääntyneille. Palvelukeskukset ohjaavat asiakkaita esimerkiksi oman palvelukeskuksen tuettuihin tai avoimiin liikuntaryhmiin sekä kuntosalille. Tarjolla on myös etäkuntoutusta ja muuta ryhmätoimintaa etäpalveluna. Palvelukeskuksissa toimii myös päihde- ja mielenterveyden vertaistukiryhmiä ja niissä järjestetään luentoja ja tietoisuuksia muun muassa ravitsemuksesta, liikunnasta ja aivoterveystietä. Seniorikeskuksissa toimivat myös omaishoidon toimintakeskukset, joista omaishoitoperhe saa yksilöllistä ja ryhmätukea omaishoidon eri vaiheissa.

Terveydenhuoltolain mukainen terveysneuvonta tukeutuu ensisijaisesti sähköisiin kanaviin ja itsepalveluun. Esimerkkeinä sähköinen Omaolo-sivusto ja omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastus. Terveys- ja

hyvinvointikeskusten lääkärikäynneillä on käytössä niin sanottu seniorin terveystarkastus, jossa puututaan iäkkäille tyypillisimpiin ongelmiin.

Lautakunta painottaa yksilöllisen matalan kynnyksen neuvontapalvelun merkitystä. On tärkeää, että Seniori-infon puhelinpalvelun ja jalkautuvan palvelun sekä informaatiotilaisuuksien lisäksi myös seniorikeskuksissa on saatavissa monipuolista neuvontaa ja ohjausta palveluiden piiriin. Neuvojen tarvetta on erityisesti niillä muistisairaiden tai mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden läheisillä, jotka eivät ole omaishoidon piirissä. Myöskään digineuvonnan ja oikeudellinen neuvonnan tarpeessa olevat iäkkäät eivät helposti löydä näitä palveluita. Lautakunnan mielestä seniorikeskusten palvelukeskusten toimintaa näillä alueilla olisi vahvistettava ja palveluista viestitettävä laajalti sekä verkossa että seniorikeskuksissa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveystoimi toteuttaa ennakoivalla otteella kaupunkistrategiaa helsinkiläisten terveyden ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Ikääntyneille on laajat neuvonta- ja ohjauspalvelut tarjolla niin keskitettynä palveluna Seniori-infossa kuin seniorikeskusten palvelukeskuksissa lähellä asukkaita."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään ennen Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -otsikkoa seuraava uusi kappale:

"Lautakunta painottaa yksilöllisen matalan kynnyksen neuvontapalvelun merkitystä. On tärkeää, että Seniori-infon puhelinpalvelun ja jalkautuvan palvelun sekä informaatiotilaisuuksien lisäksi myös seniorikeskuksissa on saatavissa monipuolista neuvontaa ja ohjausta palveluiden piiriin. Neuvojen tarvetta on erityisesti niillä muistisairaiden tai mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden läheisillä, jotka eivät ole omaishoidon piirissä. Myöskään digineuvonnan ja oikeudellinen neuvonnan tarpeessa olevat iäkkäät eivät helposti löydä näitä palveluita. Lautakunnan mielestä seniorikeskusten palvelukeskusten toimintaa näillä alueilla olisi vahvistettava ja palveluista viestitettävä laajalti sekä verkossa että seniorikeskuksissa."

Kannattaja: jäsen Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Alexandra Allén, arviointipäällikkö, puhelin: 310 44774
alexandra.allen(a)hel.fi
Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Lausunto Helsingin vanhusneuvosto 18.5.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että selvitetään ikääntyneiden neuvoloiden perustamista seniorikeskusten yhteyteen toteuttaen ne käyttäjäryhmälle saavutettavalla ja helppokäyttöisellä tavalla. Aloitteessa todetaan, että Seniori-infon tarjoaman ikääntyneiden palveluohjauksen ja neuvonnan lisäksi tarvitaan laaja-alaisempaa terveysneuvontaa esimerkiksi liikunnan, terveellisen ruokavalion ja muun terveellisen elämäntavan tukemiseksi. Aloitteen mukaan ikääntyneiden neuvolat tarjoaisivat myös mistineuvontaa ja tukea sekä omaishoitajille että mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsiville. Niiden toiminta voisi perustua terveydenhoitajan ja/tai sosiaaliohjaajan kynnyksettömään vastaanottoon paikan päällä tai verkossa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että asian selvittämiseksi ja erillisille ikääntyneiden neuvoloille ei ole tarvetta, koska sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen Seniori-infon ja seniorikeskusten nykyisillä ohjauksella ja neuvontapalveluilla sekä niitä kehittämällä on mahdollista toteuttaa ikääntyneiden laaja-alaisempi terveys- ja toimintakykyhaittoja ehkäisevä toiminta.

Sosiaali- ja terveysneuvontaa ja asiakasohjausta koskevat lait ja kaupungin strateginen ohjaus

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista (980/2012, 12 §) velvoittaa kuntaa järjestämään ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja it-senäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja. Terveystalvveluhoitolain (13326/2010) 13 §:n mukaan kunnan on järjestettävä alueensa asuk-kaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä sairauksien ehkäi-syä tukevaa terveystalvveluneuvontaa. Terveystalvveluneuvonta on sisällytettävä kaikkiin terveydenhuollon palveluihin.

Helsingin vuosien 2021–2025 kaupunkistrategian helsinkiläisten hyvin-vointi ja terveys paranevat -kokonaisuuden tavoitteina on muun muas-sa palveluiden saatavuus riittävän lähellä, ennakoivan otteen paranta-minen sekä digitaalisten sosiaali- ja terveystalvvelujen vahvistaminen. Sosiaali- ja terveystoimen toimintasuunnitelmassa vuodelle 2022 on ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden parantamisen toimenpiteenä lisä-tä mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeellelähtöön ottamalla kaikissa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palveluissa käyttöön liikkumis-sopimus. Suunnitelman mukaan myös sähköisiä palveluja kehitetään ja etäryhmien sekä etäkäyntien määrää lisätään.

Sosiaali- ja terveystoimen neuvonta- ja asiakasohjauspalvelut

Sosiaali- ja terveystoimessa asiakkaiden ohjausta ja neuvontaa on tar-jolla sekä keskitettynä palveluna että lähipalveluna monessa toiminta-pisteessä. Ohjaus ja neuvonta sisältyvät kaikkiin palveluihin.

Ikääntyneiden keskitettyä asiakasohjausta ja yleisneuvontaa tarjoaa puhelimitse Seniori-info, joka ylläpitää myös Stadin seniori-info -nettisivustoa. Seniori-info tekee alustavan palvelutarpeen arvioinnin ja ohjaa asiakkaan tarvittaessa oikean asiantuntijan luokse, esimerkiksi muistineuvolaan tai järjestöjen tarjoamien palvelujen piiriin. Sosiaali- ja terveystalvvelujen toimintasuunnitelman mukaisesti asiakaskontakteis-sa otetaan liikkuminen puheeksi. Seniori-info jalkautuu myös ikäänty-neiden tilaisuuksiin ja asuinalueiden kauppakeskuksiin sekä kerran vii-kossa Kalasataman ja Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksiin ja-kamaan ikääntyneille suunnattua informaatiota sosiaali- ja terveystalvveluista. Seniori-info kutsuu myös kaikki kyseisenä vuonna 75 tai 85 vuotta täyttävät Hyvinvointia arkeen -tilaisuuksiin, joissa kerrotaan muun muassa senioriliikunnan, suun terveydenhuollon sekä alueellis-ten palvelukeskusten toiminnasta.

Helsingissä on kymmenen seniorikeskusta eri puolilla kaupunkia. Niis-sä jokaisessa toimii palvelukeskus, joka tarjoaa ohjausta ja neuvontaa sekä järjestöjen kanssa tehtävänä yhteistyönä avointen ovien harras-tus- ja ryhmätoimintaa ikääntyneille. Palvelukeskukset ohjaavat asiak-kaita esimerkiksi oman palvelukeskuksen tuettuihin tai avoimiin liikunta-

ryhmiin sekä kuntosalille. Tarjolla on myös etäkuntoutusta ja muuta ryhmätoimintaa etäpalveluna. Palvelukeskuksissa toimii myös päihde- ja mielenterveyden vertaistukiryhmiä ja niissä järjestetään luentoja ja tietoisuuksia muun muassa ravitsemuksesta, liikunnasta ja aivoterveystietä. Seniorikeskuksissa toimivat myös omaishoidon toimintakeskukset, joista omaishoitoperhe saa yksilöllistä ja ryhmätukea omaishoidon eri vaiheissa.

Terveystieteiden mukainen terveysneuvonta tukeutuu ensisijaisesti sähköisiin kanaviin ja itsepalveluun. Esimerkkeinä sähköinen Omaolo-sivusto ja omaishoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastus. Terveys- ja hyvinvointikeskusten lääkärikäynneillä on käytössä niin sanottu seniorin terveystarkastus, jossa puututaan iäkkäille tyypillisimpiin ongelmiin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveystoimi toteuttaa ennakoivalla otteella kaupunkistrategiaa helsinkiläisten terveyden ja hyvinvoinnin parantamiseksi. Ikääntyneille on laajat neuvonta- ja ohjauspalvelut tarjolla niin keskitettynä palveluna Seniori-infossa kuin seniorikeskusten palvelukeskuksissa lähellä asukkaita."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle vihreiden valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta koskien ikääntyneiden neuvoloiden perustamista seniorikeskuksiin.

Lausuntoa on pyydetty 13.9.2022 mennessä. Aloitteeseen on lisäksi saatu vanhusneuvoston lausunto.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Alexandra Allén, arviointipäällikkö, puhelin: 310 44774
alexandra.allen(a)hel.fi
Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite
- 2 Lausunto Helsingin vanhusneuvosto 18.5.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.08.2022

Asia/19

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.08.2022 § 142

HEL 2022-004678 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.08.2022 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Kati Juvan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Alexandra Allén, arviointipäällikkö, puhelin: 310 44774
alexandra.allen(a)hel.fi
Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi

§ 172

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Minja Koskelan ym. valtuustoaloitteesta koskien selvitystä vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avun saamisesta

HEL 2022-005978 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle puheenjohtaja Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Jarmo Salminen, johtava sosiaalityöntekijä, puhelin: 310 44305
jarmo.salminen(a)hel.fi
Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite_

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Minja Koskelan ja 15 muun valtuutetun vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avun saamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki teettää henkilökohtaisen avun myöntämisestä selvityksen vuosilta 2019–2022, jossa selviää, kuinka suuri osa kaupungille osoitetuista henkilökohtaisen avun hakemuksista hyväksytään ja kuinka usein ne hakemukset, joita ei hyväksytä, evätään voimavararajauksen perusteella.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että henkilökohtaisen avun myönnteiset, osittain myönnteiset ja kielteiset päätökset on selvitetty. Käytössä olevien resurssien puitteissa tietoa ei kuitenkaan voida tuottaa siitä, kuinka usein hakemuksen hylkäämisen taustalla on voimavararajaus.

Henkilökohtainen apu

Vammaispalvelulain (380/1987) 8 §:n mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaista apua, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Palveluun oikeutetulla vaikeavammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus vamman tai pitkäaikaissairauden vuoksi välttämättömään henkilökohtaiseen apuun. Henkilökohtaista apua voidaan myöntää myös osittain, esimerkiksi tukemaan kodin ulkopuolista asiointia.

Vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua ei myönnetä vaikeavammaisille henkilöille, joiden riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon tukitoimin. Mikäli avun tarve painottuu selkeästi huolenpitoon, hoivaan, valvontaan tai työntekijälähtöiseen hoitoon, ei vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua pääsääntöisesti myönnetä. Tällöin kyseeseen tulee ensisijaisesti omaishoidon tuki, kehitysvammalain mukainen erityishuolto, tukihenkilötoiminta ja/tai muut sosiaali- ja terveyspalvelut.

Henkilökohtaisen avun käyttö edellyttää vaikeavammaiselta henkilöltä sekä kykyä tehdä päätöksiä, jotka liittyvät hänen elämäänsä, että kykyä ohjata tilanteita ja toimintaa, joissa avustaja työskentelee. Kun henkilökohtaista apua hakevat henkilöt, joilla on muu kuin fyysiseen toimintakykyyn liittyvä vamma (esimerkiksi kehitysvammaiset, aivovammaiset tai autismikirjon henkilöt), on keskeistä henkilön oman tahdon selvittäminen. Oman tahdon selvittämisessä huomioidaan se, että henkilön voi olla vaikeaa ilmaista omaa avun tarvettaan ja henkilö voi käyttää korvaavia kommunikaatiokeinoja.

Henkilökohtaisen avun päätökset

Henkilökohtaisen avun päätöksiä on vuodesta 2019 vuoden 2022 toukokuuhun tehty vuosittain seuraavasti:

- 2019: Myönnteisiä päätöksiä 1631 (73,3 % päätöksistä), osittain myönnteisiä päätöksiä 296 (13,3 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 297 (13,4 % päätöksistä).
- 2020: Myönnteisiä päätöksiä 1444 (74,4 % päätöksistä), osittain myönnteisiä päätöksiä 232 (11,9 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 266 (13,7 % päätöksistä).
- 2021: Myönnteisiä päätöksiä 1150 (77,0 % päätöksistä), osittain myön-

teisiä päätöksiä 168 (11,3 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 175 (11,7 % päätöksistä).

• 2022 tammi-toukokuu: Myönteisiä päätöksiä 406 (72,5 % päätöksistä), osittain myönteisiä päätöksiä 76 (13,6 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 78 (13,9 % päätöksistä).

Läheskään kaikki päätökset eivät koske voimavararajauksesta tai muista syistä riippuvaa perustavaa oikeutta henkilökohtaiseen apuun. Joillekin asiakkaille tehdään vuosien aikana useita erilaisia lisäpäätöksiä, jotka voivat olla myönteisiä tai kielteisiä. Niissä on kyse esimerkiksi haetuista lisätunneista, eikä siitä että oikeus henkilökohtaiseen apuun hylättäisiin tai myönnettäisiin.

Olemassa olevilla resursseilla ei ole mahdollista selvittää, miten moni hakemuksista on hylätty voimavararajauksen perusteella. Selvitys edellyttäisi yksittäisten päätösten manuaalista läpikäyntiä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että henkilöille pyritään löytämään heidän tarpeitaan vastaavat palvelut. Tarvittavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut pyritään turvaamaan myös heille, joiden kohdalla edellytykset henkilökohtaisen avun saamiseksi eivät täyty.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Henkilökohtainen apu mahdollistaa vaikeavammaisen henkilön suoriutumisen tavanomaisista elämän toiminnoista. Henkilökohtaisen avun turvin varmistetaan, että vaikeavammaisen henkilö voi tämän lisäksi esimerkiksi opiskella ja harrastaa.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Minja Koskelan ja 15 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien selvitystä vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avun saamisesta. Lausuntoa on pyydetty 13.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi

Jarmo Salminen, johtava sosiaalityöntekijä, puhelin: 310 44305
jarmo.salminen(a)hel.fi

Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

30.08.2022

Asia/20

Liitteet

1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite_

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.08.2022 § 143

HEL 2022-005978 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.08.2022 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Meri Valkaman ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi

Jarmo Salminen, johtava sosiaalityöntekijä, puhelin: 310 44305
jarmo.salminen(a)hel.fi

Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi

§ 173

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sini Korpisen ym. valtuustoaloitteesta koskien keskenmenon saaneen henkilön oikeutta yhteen neuvolakäyntiin

HEL 2022-004676 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Sini Korpisen ja 34 muun valtuutetun keskenmenon jälkeistä neuvolakäyntiä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupungissa toimitaan jatkossa siten, että keskenmenon saaneella henkilöllä on oikeus yhteen neuvolakäyntiin keskenmenon jälkeen aina, kun hän kokee sen tarpeelliseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että neuvoloilla on käytössä ohjeistus keskenmenon jälkeiseen hoitoon. Sen mukaisesti neuvolan asiakkailta on oikeus tapaamiseen keskenmenon jälkeen. Tapaaminen voi olla terveydenhoitajan tapaaminen tai puhelu. Lautakunta pitää välttämättömänä varmistaa, että jokainen keskenmenon kokenut saa tiedon mahdollisuudesta tapaamiseen, eikä asiakkaita esimerkiksi ohjata tällaisen tapaamiseen väliin jättämiseen.”

Keskenmenon jälkeen asiakas voi olla yhteydessä neuvolaan tai omalle terveysasemalleen. Hoidon tarpeen arvioinnin perusteella arvioidaan, ohjataanko asiakas terveysaseman terveydenhoitajan tai lääkärin vastaanotolle, neuvolan terveydenhoitajan vastaanotolle tai mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajalle.

Neuvolassa keskenmenon jälkeisellä tapaamisella neuvolan terveydenhoitaja arvioi keskenmenon jälkihoidon tarpeen sekä sen, onko asiakas ohjattava lääkärin vastaanotolle. Toistuvissa keskenmenoissa terveydenhoitaja ohjaa asiakkaan terveysaseman lääkärille jatkotutkimuksiin. Neuvolan terveydenhoitajan tapaamisella arvioidaan myös lisätuen tarvetta. Tarvittaessa asiakkaalle voidaan tarjota keskustelutukea esimerkiksi puhelimitse kerran tai kaksi kertaa tapaamisen jälkeen. Usein neuvolan terveydenhoitajan tuki on riittävää. Tarvittaessa terveydenhoitaja voi ohjata asiakkaan myös mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajalle, joka ottaa asiakkaaseen yhteyttä ja sopii keskustelukäynneistä tai puhelinkeskustelusta asiakkaan kanssa. Mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajat hoitavat masennus- ja ahdistushäiriöitä sekä elämäntilanteisiin liittyviä kriisejä. Neuvolan terveydenhoitaja voi antaa asiakkaalle tietoa myös vertaistuen pariin hakeutumisesta.

Keskenmenon merkityksestä ja sen vaikutuksista mielialaan voidaan keskustella asiakkaan kanssa neuvolassa myös seuraavan raskauden yhteydessä. Neuvolan ensikäynnille voidaan tällöin tarjota pidempää vastaanottoaikaa. Asiakas voidaan tarvittaessa ohjata neuvolan psykologille. Neuvolan psykologi ei kuitenkaan vastaa kriisiluontoiseen avun tarpeeseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Keskenmenon kokeneilla on tärkeää olla mahdollisuus tunteista puhumiseen ja surun läpikäymiseen. Ammattilaisen kanssa käyty keskustelu voi helpottaa menetyksestä toipumista ja auttaa käsittelemään tunteita myös mahdolliseen uuteen raskauteen liittyen.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Lisätään lausunnon toisen kappaleen loppuun seuraava:

”Lautakunta pitää välttämättömänä varmistaa, että jokainen keskenmenon kokenut saa tiedon mahdollisuudesta tapaamiseen, eikä asiakkaita esimerkiksi ohjata tällaisen tapaamiseen väliin jättämiseen.”

Kannattaja: jäsen Pentti Arajärvi

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Kirsi Otronen, ylihoitaja, puhelin: 310 53107
kirsi.otronen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sini Korpisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Sini Korpisen ja 34 muun valtuutetun keskenmenon jälkeistä neuvolakäyntiä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupungissa toimitaan jatkossa siten, että keskenmenon saaneella henkilöllä on oikeus yhteen neuvolakäyntiin keskenmenon jälkeen aina, kun hän kokee sen tarpeelliseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että neuvoloilla on käytössä ohjeistus keskenmenon jälkeiseen hoitoon. Sen mukaisesti neuvolan asiakkailla on oikeus tapaamiseen keskenmenon jälkeen. Tapaaminen voi olla terveydenhoitajan tapaaminen tai puhelu.

Keskenmenon jälkeen asiakas voi olla yhteydessä neuvolaan tai omalle terveysasemalleen. Hoidon tarpeen arvioinnin perusteella arvioidaan, ohjataanko asiakas terveysaseman terveydenhoitajan tai lääkärin vastaanotolle, neuvolan terveydenhoitajan vastaanotolle tai mielen-terveys- ja päihdetyön sairaanhoitajalle.

Neuvolassa keskenmenon jälkeisellä tapaamisella neuvolan terveydenhoitaja arvioi keskenmenon jälkihoidon tarpeen sekä sen, onko asiakas ohjattava lääkärin vastaanotolle. Toistuvissa keskenmenoissa terveydenhoitaja ohjaa asiakkaan terveysaseman lääkärille jatkotutkimuksiin. Neuvolan terveydenhoitajan tapaamisella arvioidaan myös lisätuen tarvetta. Tarvittaessa asiakkaalle voidaan tarjota keskustelutukea esimerkiksi puhelimitse kerran tai kaksi kertaa tapaamisen jälkeen. Usein neuvolan terveydenhoitajan tuki on riittävää. Tarvittaessa terveydenhoitaja voi ohjata asiakkaan myös mielen-terveys- ja päihdetyön sairaanhoitajalle, joka ottaa asiakkaaseen yhteyttä ja sopii keskustelukäynneistä tai puhelinkeskustelusta asiakkaan kanssa. Mielen-terveys- ja päihdetyön sairaanhoitajat hoitavat masennus- ja ahdistushäiriöitä sekä elämäntilanteisiin liittyviä kriisejä. Neuvolan terveydenhoitaja voi antaa asiakkaalle tietoa myös vertaistuen pariin hakeutumisesta.

Keskenmenon merkityksestä ja sen vaikutuksista mielialaan voidaan keskustella asiakkaan kanssa neuvolassa myös seuraavan raskauden yhteydessä. Neuvolan ensikäynnille voidaan tällöin tarjota pidempää vastaanottoaikaa. Asiakas voidaan tarvittaessa ohjata neuvolan psykologille. Neuvolan psykologi ei kuitenkaan vastaa kriisiluontoiseen avun tarpeeseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Keskenmenon kokeneilla on tärkeää olla mahdollisuus tunteista puhumiseen ja surun läpikäymiseen. Ammattilaisen kanssa käyty keskustelu

30.08.2022

voi helpottaa menetyksestä toipumista ja auttaa käsittelemään tunteita myös mahdolliseen uuteen raskauteen liittyen.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Sini Korpisen ja 34 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien keskenmenon jälkeistä neuvolakäyntiä. Lausuntoa on pyydetty 13.9.2022 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi
Kirsi Otronen, ylihoitaja, puhelin: 310 53107
kirsi.otronen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sini Korpisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.08.2022 § 144

HEL 2022-004676 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.08.2022 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Seija Muurisen ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303

30.08.2022

Asia/21

Kirsi Otronen, ylihoitaja, puhelin: 310 53107
viivi.vaananen(a)hel.fi
kirsi.otronen(a)hel.fi

30.08.2022

Asia/22

§ 174

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunkiympäristön toimialalle keskitettyjen vainajatilojen tarveselvityksestä ja hanke-suunnitelmasta

HEL 2022-008567 T 10 06 00

Lausunto

Esittelijä päätti poistaa asian esityslistalta.

Käsittely

Esittelijä Juha Jolkkonen peruutti ehdotuksensa ennen kuin keskustelu asiasta ensimmäistä kertaa oli alkanut hallintosäännön 29 luvun 8 §:n 4 momentin mukaisesti. Asia poistettiin esityslistalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sofia Salomaa, suunnittelija, puhelin: 310 42858
sofia.salomaa(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.08.2022

Asia/23
Salassa pidettävä
JulkL (621/1999) 24.1 §
25 k

---

§ 175
Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

§ 176

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Toimialajohtaja 23.8.2022

122 § Mikropalvelun hankinta Tampuuri-järjestelmään

Toimialajohtaja 24.8.2022

123 § Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan osallistuminen Eteva-HUS-projektiin

Toimialajohtaja 25.8.2022

124 § Asioiden esittely sosiaali- ja terveyslautakunnan jaostossa

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 22.8.2022

52 § Lastensuojelun ja perhesosiaalityön palvelujen Nuorten vastaanoton kahdeksan paikan tilapäinen sulkeminen ajalla 1.9.-31.11.2022

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 26.8.2022

87 § Päätös optiokauden käyttöönotosta: Kalasataman terveysaseman puhelinpalvelun hankinta

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 18.8.2022

70 § Kallistettavien ja korkeussäädettävien wc- ja suihkutuolien hankinta

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 22.8.2022

71 § Suursuon sairaalan osaston 11 sairaansijojen tilapäinen vähentäminen henkilöstövajeen vuoksi

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 25.8.2022

72 § Päätös optiokauden käyttöönotosta: kauppapalvelujen hankinta

73 § Suursuon sairaalan osaston 10 sairaansijojen tilapäisen vähentämisen jatkaminen henkilöstövajeen vuoksi

Hallintojohtaja 15.8.2022

13 § Optiokauden käyttöönotto, vainajien kuljetuspalvelu

Hallintojohtaja 25.8.2022

16 § Sosiaali- ja terveystoimialan osallistuminen sosiaali- ja terveystoimintamääräysten IPS – Sijoita ja valmenna! -ohjelman täydentävään valtionavustushakuun

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.08.2022

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167 (A), 169, 170, 171, 172, 173, 174 ja 176 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 167 (B) ja 168 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

30.08.2022

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 175 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

30.08.2022

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

30.08.2022

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on 24.12.2021 saakka seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on 27.12.2021 alkaen seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Sörnäistenkatu 1
00580 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Sörnäistenkatu 1
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tä-

30.08.2022

män yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

30.08.2022

30.08.2022

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Daniel Sazonov
puheenjohtaja

Veera Komulainen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Minna Lindgren

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 02.09.2022.